

PRÍRODNÉ BOHATSTVO NA ÚZEMÍ SLOVENSKA

Rudolf Navrátil

Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka:
Európa investuje do vidieckych oblastí

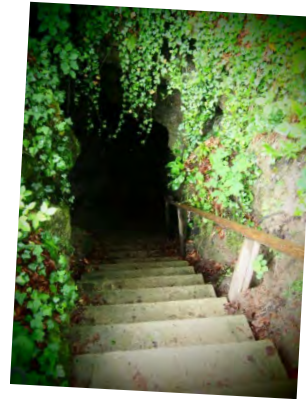
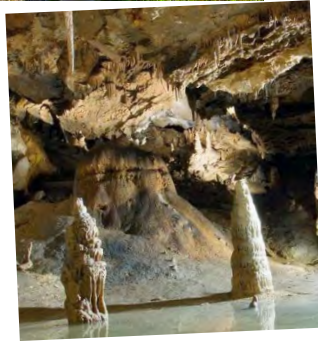

Program
rozvoja vidieka SR
2014-2022

PŔDOHOSPODÁRSTVA
A ROZVOJA VIDIEKA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Odborné vzdelávania v oblasti biodiverzity, environmentálnych opatrení a vidieckeho cestovného ruchu na príklade modulových aktivít lesnej pedagogiky

Prírodné bohatstvo na území Slovenska – Geografia a geomorfológia

Geografia a rozloha

- Rozloha Slovenskej republiky: **49 034** km²
- Počet obyvateľov **5 424 687** (31. 12. 2023)
- Hustota obyvateľstva: **110,67** osôb/km²

Geografia a rozloha

- Maximálna dĺžka v smere západ - východ: **429 km**

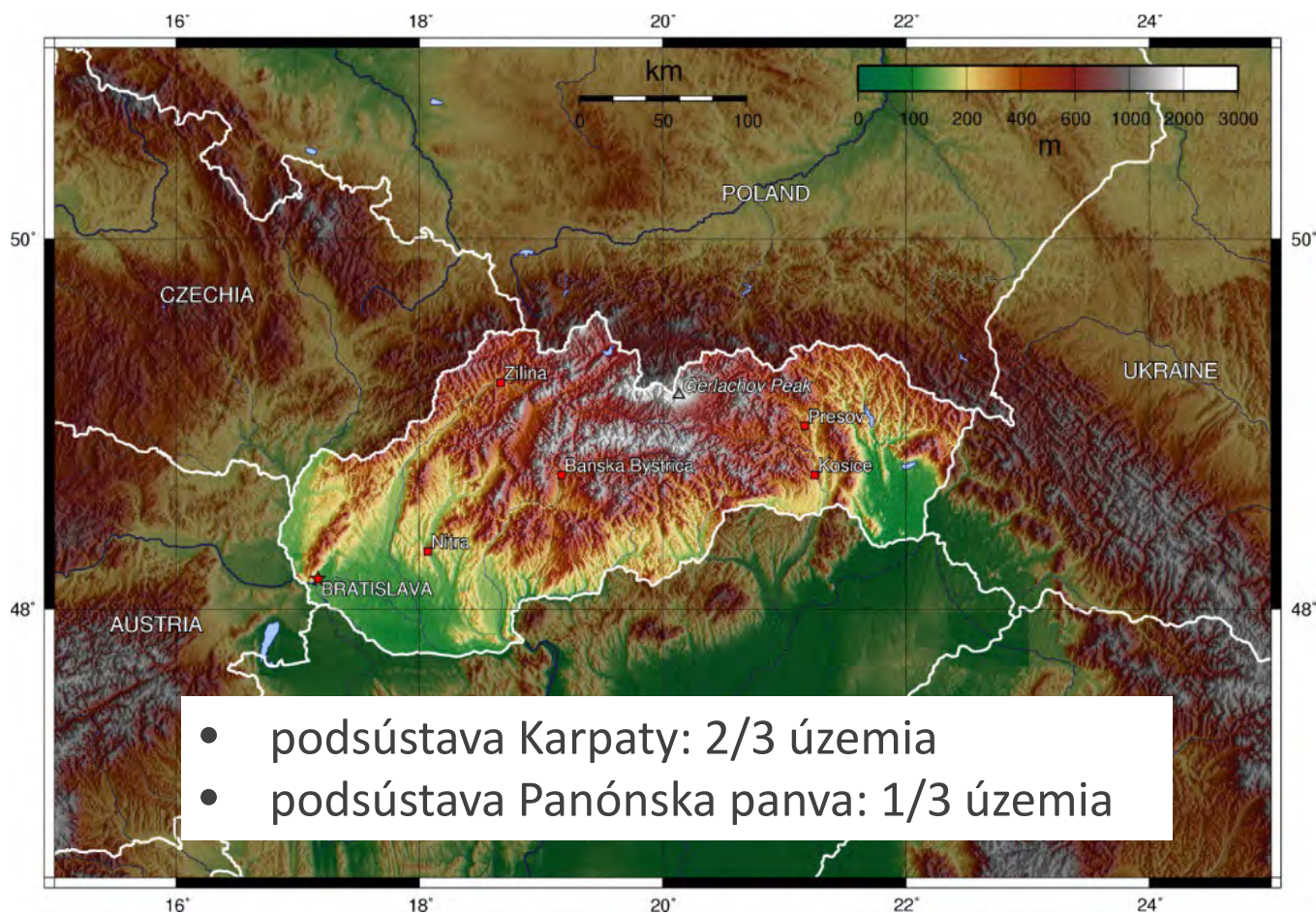
Geografia a rozloha

- Maximálna dĺžka v smere sever – juh:
medzi **Dunajom** pri Štúrove a **Skalitým** na Kysuciach: **195 km**
- Minimálna dĺžka v smere sever – juh: **76 km**

Geomorfologické členenie

- územie Slovenska patrí do Alpsko-himalajskej sústavy

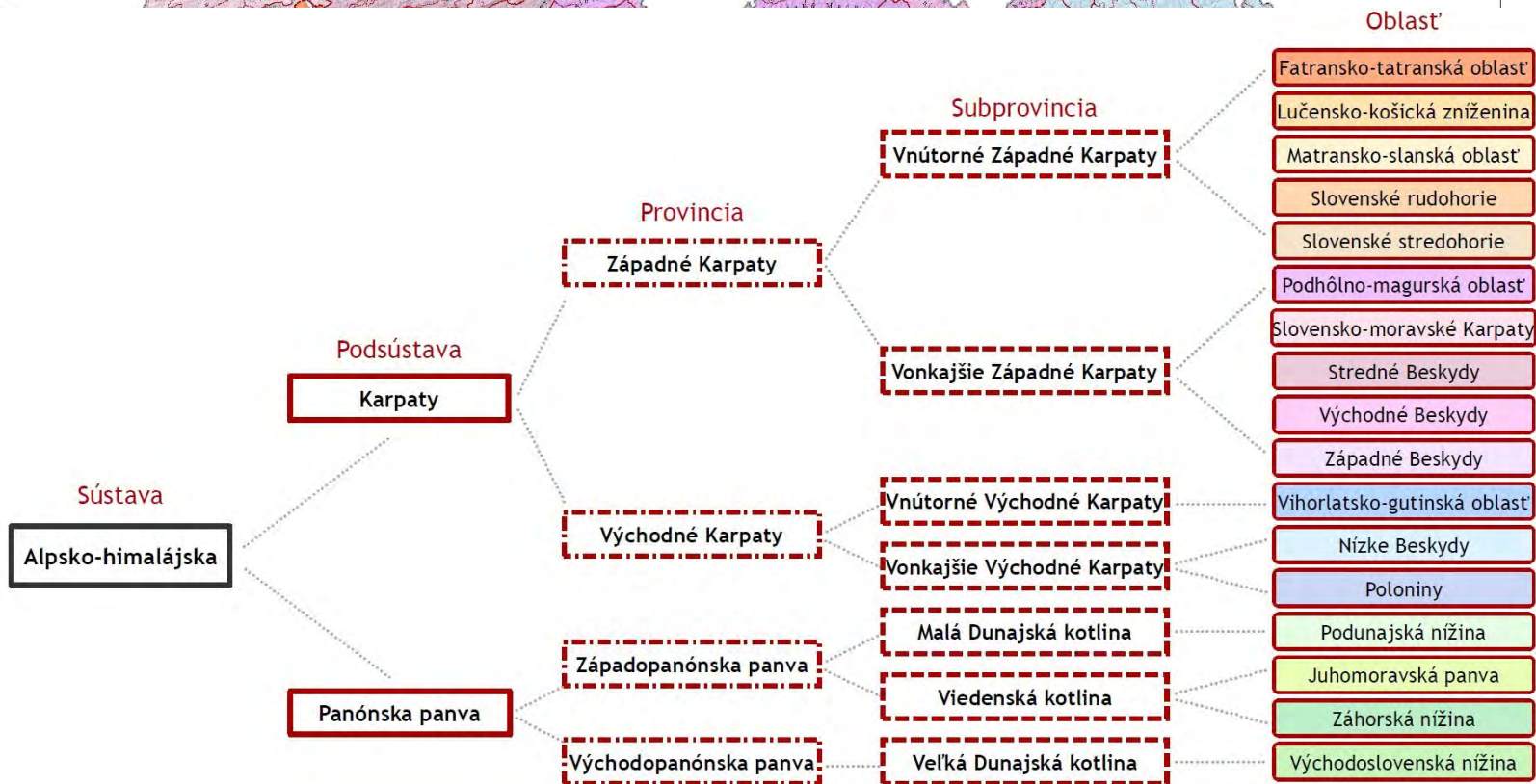
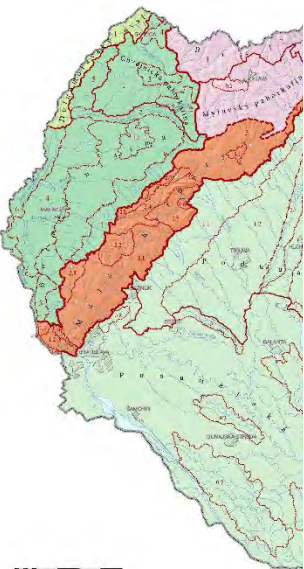
Geomorfologické členenie

- územie Slovenska patrí do **Alpsko-himalájskej sústavy** (ŠGÚDŠ, 2011)

Geomorfologické členenie Slovenska

Dušan Kočícký, Boris Ivančí, 2011
(podľa Mazur, E., Lukniš, M., 1986)

1 : 500 000

Geomormologické členenie

- **Výrazná vertikálna členitosť georeliéfu**
 - georeliéf väčšiny územia je **zvlnený**
 - od prevažne rovinatých nížin na juhu prechádza krajina cez pásmo pahorkatín a vrchovín až k veľhornatinám na severe

Morfografický typ georeliéfu (Lukniš 1972)	Vertikálna členitosť [m]	Rozloha na území SR	
Roviny	0 - 30	22,4 %	... v južných oblastiach pozdĺž riek, Podunajská rovina
Pahorkatiny	31 - 100	18,4 %	... v Podunajskej a Východoslovenskej nížine
Nižšie vrchoviny	101 - 180	37,9 %	... Ondavská vrchovina
Vyššie vrchoviny	181 - 310		
Nižšie hornatiny	311 - 470	19,6 %	... vo flyšových a sopečných pohoriach, Volovské vrchy
Vyššie hornatiny	471 - 640		... tatransko-fatranská oblasť
Veľhornatiny	nad 640	1,7 %	... Vysoké Tatry, Nízke Tatry, časti Krivánskej Malej a Veľkej Fatry, Veľký Choč, Babia hora

Geomormologické členenie

- **Výrazná vertikálna členitosť georeliéfu**
 - roviny tvoria len **22,4 %** povrchu krajiny
 - až **77,6 %** povrchu krajiny je výrazne členený terén

Morfografický typ georeliéfu (Lukniš 1972)	Vertikálna členitosť [m]	Rozloha na území SR	
Roviny	0 - 30	22,4 %	... v južných oblastiach pozdĺž riek, Podunajská rovina
Pahorkatiny	31 - 100	18,4 %	... v Podunajskej a Východoslovenskej nížine
Nižšie vrchoviny	101 - 180	37,9 %	... Ondavská vrchovina
Vyššie vrchoviny	181 - 310		
Nižšie hornatiny	311 - 470	19,6 %	... vo flyšových a sopečných pohoriach, Volovské vrchy
Vyššie hornatiny	471 - 640		... tatransko-fatranská oblasť
Veľhornatiny	nad 640	1,7 %	... Vysoké Tatry, Nízke Tatry, časti Krivánskej Malej a Veľkej Fatry, Veľký Choč, Babia hora

Prírodné bohatstvo na území Slovenska – Geografia a geomorfológia

Geomormologické členenie

- **Výškové stupne povrchu Slovenska**
 - do 300 m. n. m. - **nížiny**
 - nad 300 m. n. m. - **vysočiny**

Výškový stupeň georeliéfu (Lukniš 1972)	Nadmorská výška [m. n. m.]	Rozloha na území SR	
Nížina	95 – 300	40 %	40 %
Nízka vysočina	301 – 800	45 %	60 %
Stredná vysočina	801 – 1 500	14 %	
Vysoká vysočina	1 501 - 2655	1 %	

Geomorfologické členenie

- Najvyššie miesto:
- Gerlachovský štít
 - 2 654 m. n. m.

Prírodné bohatstvo na území Slovenska – Geografia a geomorfológia

Geomorfologické členenie

Gerlachovský štít: 2 655 m. n. m.
Klin nad Bodrogom: 94 m. n. m.
Výškový rozdiel: 2 561 metrov

Najnižšie miesto: • Klin nad Bodrogom (94 m n. m.) (depresia)

Klimatické pomery na Slovensku

- **Severné mierne klimatické pásmo** s pravidelným striedaním 4 ročných období a premenlivým počasím s relatívne rovnomerným rozložením zrážok počas roka.
- **Podnebie** ovplyvňované:
 - **prevládajúcim západným prúdením vzduchu** prináša od Atlantického oceánu vlhký oceánsky vzduch, zmierňuje teplotné amplitúdy v priebehu dňa i roka a prináša atmosférické zrážky.
 - **kontinentálne prúdenie vzduchu** miernych širok prináša teplé, slnečné a menej vlhké letá a chladné zimy s nízkymi úhrnmi zrážok väčšie denné a ročné amplitúdy teploty vzduchu

Striedanie vzduchových hmôt
v priebehu roka

+

Výrazná vertikálna členitosť
Slovenska

=

Pestrá mozaika regionálne veľmi odlišných
klimatických regiónov na našom území

Prírodné bohatstvo na území Slovenska – Klimatické pomery

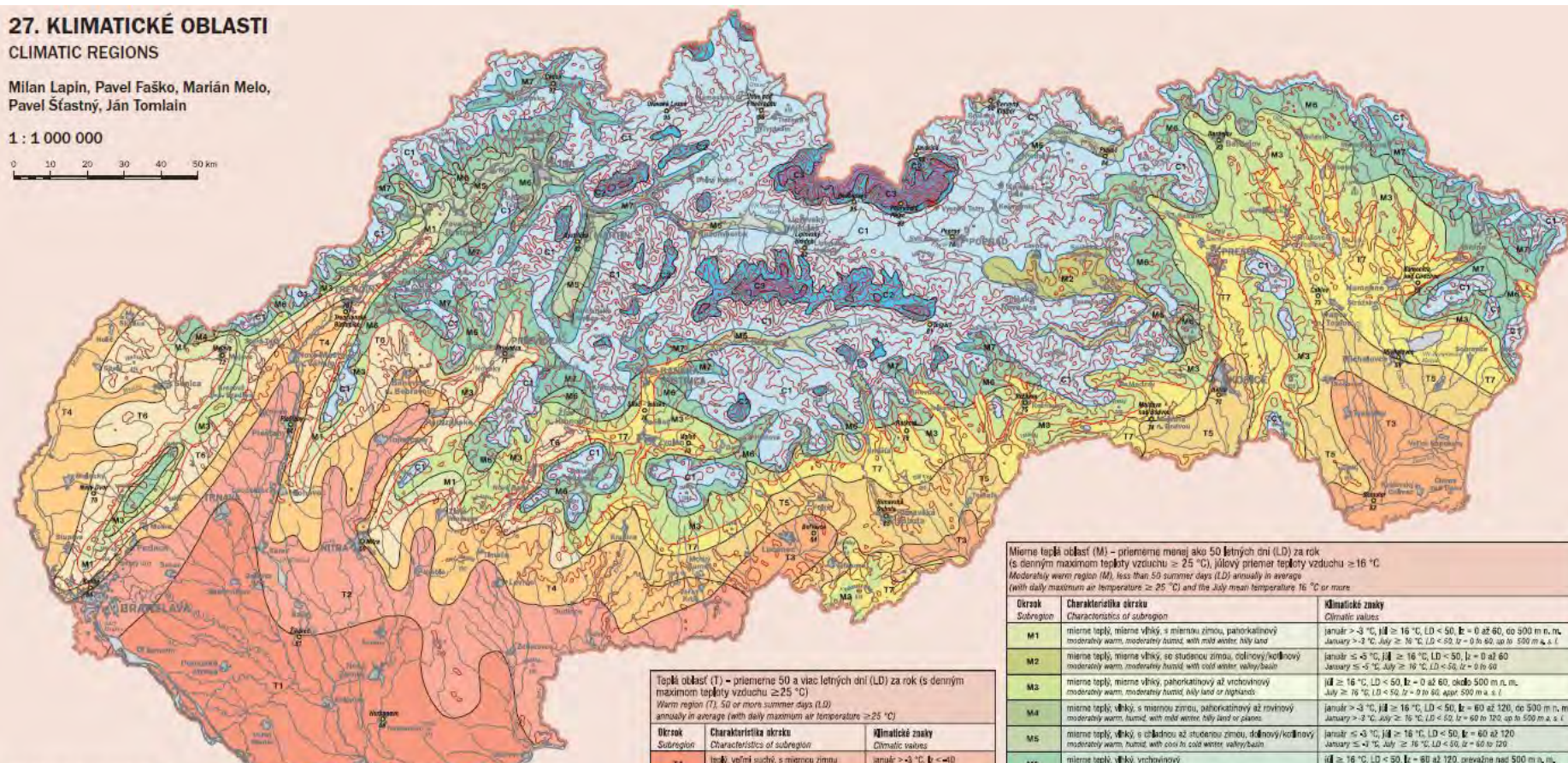
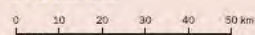
Klimatické pomery na Slovensku

27. KLIMATICKÉ OBLASTI

CLIMATIC REGIONS

Milan Lapin, Pavel Faško, Marián Melo,
Pavel Šťastný, Ján Tomlajn

1 : 1 000 000

Končekov Index zavláženia (Iz)

Konček's moisture index

$$Iz = 0,5 \cdot R + T - 10 \cdot I - 130 + W$$

R (mm) – priemerný úhm zrážok vo vegetačnom období (IV – IX)

mean precipitation total in the vegetation period (Apr – Sep)

T (mm) – úhm zrážok prevyšujúcich v priemere 105 mm za zimnú (XII – II) /

precipital ex total exceeding in average 105 mm for winter (Dec – Feb)

I (°C) – priemer teploty vzduchu za vegetačného obdobia

mean air temperature in the vegetation period

W (m/s) – priemer rýchlosti vetra meranej v klimatickom

termina o 14.00 h vo vegetačnom období

mean wind speed measured at 14 h in the vegetation period

- hranica medzi teplotu a mierne teplou klimatickou oblasťou
- boundary between warm and moderately warm regions
- hranica medzi mierne teplou a chladnou klimatickou oblasťou
- boundary between moderate and cool regions
- hranica klimatického okresu
- boundary of climate subregion
- meteorologická stanica
- meteorological station
- relatívna evapotranspirácia
- relative evapotranspiration

Okresok	Charakteristika okresku	Klimatické znanky
Subregion	Characteristics of subregion	Climatic values
T1	teplý, veľmi suchý, s mierou zimou	január > -3 °C, I = < -40
T2	teplý, suchý, s mierou zimou	január > -3 °C, I = -20 až -40
T3	teplý, suchý, s chladnou zimou	január ≤ -3 °C, I = -20 až -40
T4	teplý, mierne suchý, s mierou zimou	január > -3 °C, I = 0 až -20
T5	teplý, mierne suchý, s chladnou zimou	január ≤ -3 °C, I = 0 až -20
T6	teplý, mierne vlhký, s mierou zimou	január > -3 °C, I = 0 až 60
T7	teplý, mierne vlhký, s chladnou zimou	január ≤ -3 °C, I = 0 až 60

Okresok	Charakteristika okresku	Klimatické znanky
Subregion	Characteristics of subregion	Climatic values
M1	mierne teplý, mierne vlhký, s mierou zimou, pahorkatinný	január > -3 °C, IJ = 16 °C, LD < 50, I = 0 až 60, do 500 m n. m.
M2	mierne teplý, mierne vlhký, so studenou zimou, dolinový/horňový	január ≤ -5 °C, IJ = 16 °C, LD < 50, I = 0 až 60
M3	mierne teplý, mierne vlhký, pahorkatinný až vrchovinný	IJ = 16 °C, LD < 50, I = 0 až 60, okolo 500 m n. m.
M4	mierne teplý, vlhký, s mierou zimou, pahorkatinný až vrchovinný	január > -3 °C, IJ = 16 °C, LD < 50, I = 60 až 120, do 500 m n. m.
M5	mierne teplý, vlhký, s chladnou až studenou zimou, dolinový/horňový	január ≤ -3 °C, IJ = 16 °C, LD < 50, I = 60 až 120
M6	mierne teplý, vlhký, vrchovinný	IJ = 16 °C, LD < 50, I = 60 až 120, prevažne nad 500 m n. m.
M7	mierne teplý, veľmi vlhký, vrchovinný	IJ = 16 °C, LD < 50, I = 120, prevažne nad 500 m n. m.
C1	chladná oblasť (C), má júl priemer teploty vzduchu < 16 °C, všetky 3 deky sú veľmi vlhké	IJ = 12 °C, I = 16 °C
C2	chladný horský	IJ = 10 °C, I = 12 °C
C3	studentý horský	IJ = 10 °C, I = 10 °C

Klimatické pomery na Slovensku

Klimatická regionalizácia (Atlas krajiny SR, 2002, Lapin, Faško, Melo, Šťastný, Tomlain)

- Teplá oblasť T:**

priemerne **50 a viac letných dní za rok** s denným maximom teploty 25° C a viac

Teplá oblasť (T) – priemerne 50 a viac letných dní (LD) za rok (s denným maximom teploty vzduchu ≥ 25 °C) <i>Warm region (T), 50 or more summer days (LD) annually in average (with daily maximum air temperature ≥ 25 °C)</i>		
Okrskok <i>Subregion</i>	Charakteristika okrsku <i>Characteristics of subregion</i>	Klimatické znaky <i>Climatic values</i>
T1	teplý, veľmi suchý, s miernou zimou <i>warm, very dry, with mild winter</i>	január > -3 °C, lz < -40 <i>January > -3 °C, lz < -40</i>
T2	teplý, suchý, s miernou zimou <i>warm, dry, with mild winter</i>	január > -3 °C, lz = -20 až -40 <i>January > -3 °C, lz = -20 to -40</i>
T3	teplý, suchý, s chladnou zimou <i>warm, dry, with cool winter</i>	január \leq -3 °C, lz = -20 až -40 <i>January \leq -3 °C, lz = -20 to -40</i>
T4	teplý, mierne suchý, s miernou zimou <i>warm, moderately dry, with mild winter</i>	január > -3 °C, lz = 0 až -20 <i>January > -3 °C, lz = 0 to -20</i>
T5	teplý, mierne suchý, s chladnou zimou <i>warm, moderately dry, with cool winter</i>	január \leq -3 °C, lz = 0 až -20 <i>January \leq -3 °C, lz = 0 to -20</i>
T6	teplý, mierne vlhký, s miernou zimou <i>warm, moderately humid, with mild winter</i>	január > -3 °C, lz = 0 až 60 <i>January > -3 °C, lz = 0 to 60</i>
T7	teplý, mierne vlhký, s chladnou zimou <i>warm, moderately humid, with cool winter</i>	január \leq -3 °C, lz = 0 až 60 <i>January \leq -3 °C, lz = 0 to 60</i>

Klimatické pomery na Slovensku

Klimatická regionalizácia (Atlas krajiny SR, 2002, Lapin, Faško, Melo, Šťastný, Tomlain)

- Mierne teplá oblasť M:**

priemerne **menej ako 50 letných dní za rok** s denným maximom teploty $\geq 25^\circ\text{C}$
júlový priemer teploty vzduchu $\geq 16^\circ\text{C}$

Mierne teplá oblasť (M) – priemerne menej ako 50 letných dní (LD) za rok (s denným maximom teploty vzduchu $\geq 25^\circ\text{C}$), júlový priemer teploty vzduchu $\geq 16^\circ\text{C}$ <i>Moderately warm region (M), less than 50 summer days (LD) annually in average (with daily maximum air temperature $\geq 25^\circ\text{C}$) and the July mean temperature 16°C or more</i>		
Okrskok <i>Subregion</i>	Charakteristika okrsku <i>Characteristics of subregion</i>	Klimatické znaky <i>Climatic values</i>
M1	mierne teplý, mierne vlhký, s miernou zimou, pahorkatinový <i>moderately warm, moderately humid, with mild winter, hilly land</i>	január $> -3^\circ\text{C}$, júl $\geq 16^\circ\text{C}$, LD < 50 , lz = 0 až 60, do 500 m n. m. <i>January $> -3^\circ\text{C}$, July $\geq 16^\circ\text{C}$, LD < 50, lz = 0 to 60, up to 500 m a. s. l.</i>
M2	mierne teplý, mierne vlhký, so studenou zimou, dolinový/kotlinový <i>moderately warm, moderately humid, with cold winter, valley/basin</i>	január $\leq -5^\circ\text{C}$, júl $\geq 16^\circ\text{C}$, LD < 50 , lz = 0 až 60 <i>January $\leq -5^\circ\text{C}$, July $\geq 16^\circ\text{C}$, LD < 50, lz = 0 to 60</i>
M3	mierne teplý, mierne vlhký, pahorkatinový až vrchovinový <i>moderately warm, moderately humid, hilly land or highlands</i>	júl $\geq 16^\circ\text{C}$, LD < 50 , lz = 0 až 60, okolo 500 m n. m. <i>July $\geq 16^\circ\text{C}$, LD < 50, lz = 0 to 60, appr. 500 m a. s. l.</i>
M4	mierne teplý, vlhký, s miernou zimou, pahorkatinový až rovinový <i>moderately warm, humid, with mild winter, hilly land or planes</i>	január $> -3^\circ\text{C}$, júl $\geq 16^\circ\text{C}$, LD < 50 , lz = 60 až 120, do 500 m n. m. <i>January $> -3^\circ\text{C}$, July $\geq 16^\circ\text{C}$, LD < 50, lz = 60 to 120, up to 500 m a. s. l.</i>
M5	mierne teplý, vlhký, s chladnou až studenou zimou, dolinový/kotlinový <i>moderately warm, humid, with cool to cold winter, valley/basin</i>	január $\leq -3^\circ\text{C}$, júl $\geq 16^\circ\text{C}$, LD < 50 , lz = 60 až 120 <i>January $\leq -3^\circ\text{C}$, July $\geq 16^\circ\text{C}$, LD < 50, lz = 60 to 120</i>
M6	mierne teplý, vlhký, vrchovinový <i>moderately warm, humid, highlands</i>	júl $\geq 16^\circ\text{C}$, LD < 50 , lz = 60 až 120, prevažne nad 500 m n. m. <i>July $\geq 16^\circ\text{C}$, LD < 50, lz = 60 to 120, mostly above 500 m a. s. l.</i>
M7	mierne teplý, veľmi vlhký, vrchovinový <i>moderately warm, very humid, highlands</i>	júl $\geq 16^\circ\text{C}$, LD < 50 , lz ≥ 120 , prevažne nad 500 m n. m. <i>July $\geq 16^\circ\text{C}$, LD < 50, lz ≥ 120, mostly above 500 m a. s. l.</i>

Klimatické pomery na Slovensku

Klimatická regionalizácia (Atlas krajiny SR, 2002, Lapin, Faško, Melo, Šťastný, Tomlain)

- Chladná oblasť C:**

júlový priemer teploty vzduchu < 16° C

Chladná oblasť (C) – júlový priemer teploty vzduchu < 16 °C, všetky 3 okrsky sú veľmi vlhké <i>Cool region (C), the July mean temperature < 16 °C, all three subregions are considered as very humid</i>		
Okrskok <i>Subregion</i>	Charakteristika okrsku <i>Characteristics of subregion</i>	Klimatické znaky <i>Climatic values</i>
C1	mierne chladný <i>moderately cool</i>	júl ≥ 12 °C až < 16 °C <i>July ≥ 12 °C to < 16 °C</i>
C2	chladný horský <i>cool mountainous</i>	júl ≥ 10 °C až < 12 °C <i>July ≥ 10 °C to < 12 °C</i>
C3	studený horský <i>cold mountainous</i>	júl < 10 °C <i>July < 10 °C</i>

Prírodné bohatstvo na území Slovenska – Klimatické pomery

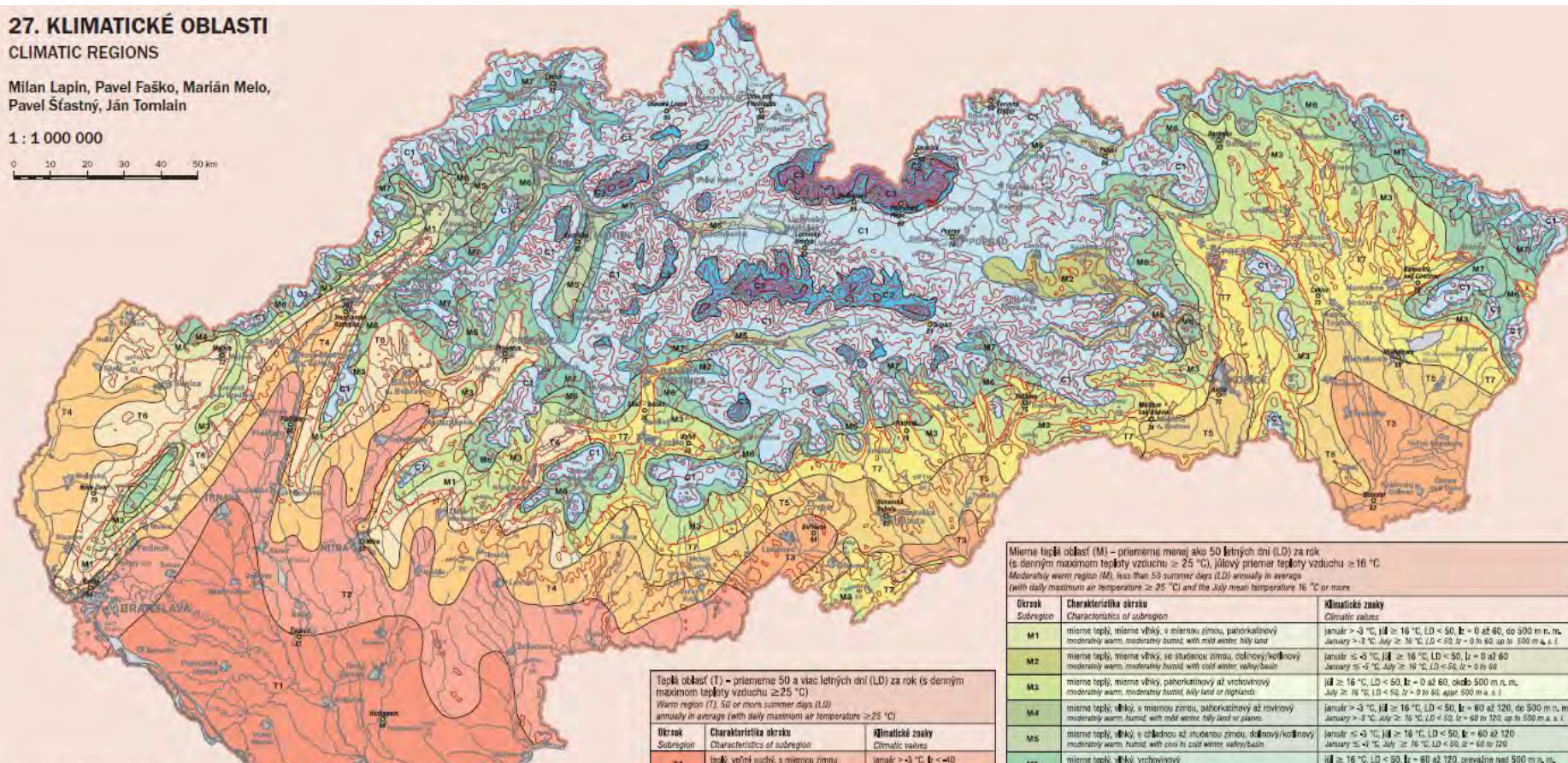
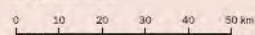
Klimatické pomery na Slovensku

27. KLIMATICKÉ OBLASTI

CLIMATIC REGIONS

Milan Lapin, Pavel Faško, Marián Melo,
Pavel Šťastný, Ján Tomlajn

1 : 1 000 000

Končekov Index zavláženia (Iz)

Konček's moisture index

$$Iz = 0,5 \cdot R + T - 10 \cdot I - 130 + W$$

- R (mm) – priemerný úhm zrážok vo vegetačnom období (IV – IX)
mean precipitation total in the vegetation period (Apr – Sep)
- T (mm) – úhm zrážok prevyšujúcich v priemere 105 mm za zimnú (XII – II)
precipitation total exceeding in average 105 mm for winter (Dec – Feb)
- T (°C) – priemerná teplota vzduchu za vegetačného obdobia
mean air temperature in the vegetation period
- W (m/s) – priemerná rýchlosť vetra meranej v klimatickom
termíne o 14.00 h vo vegetačnom období
mean wind speed measured at 14 h in the vegetation period

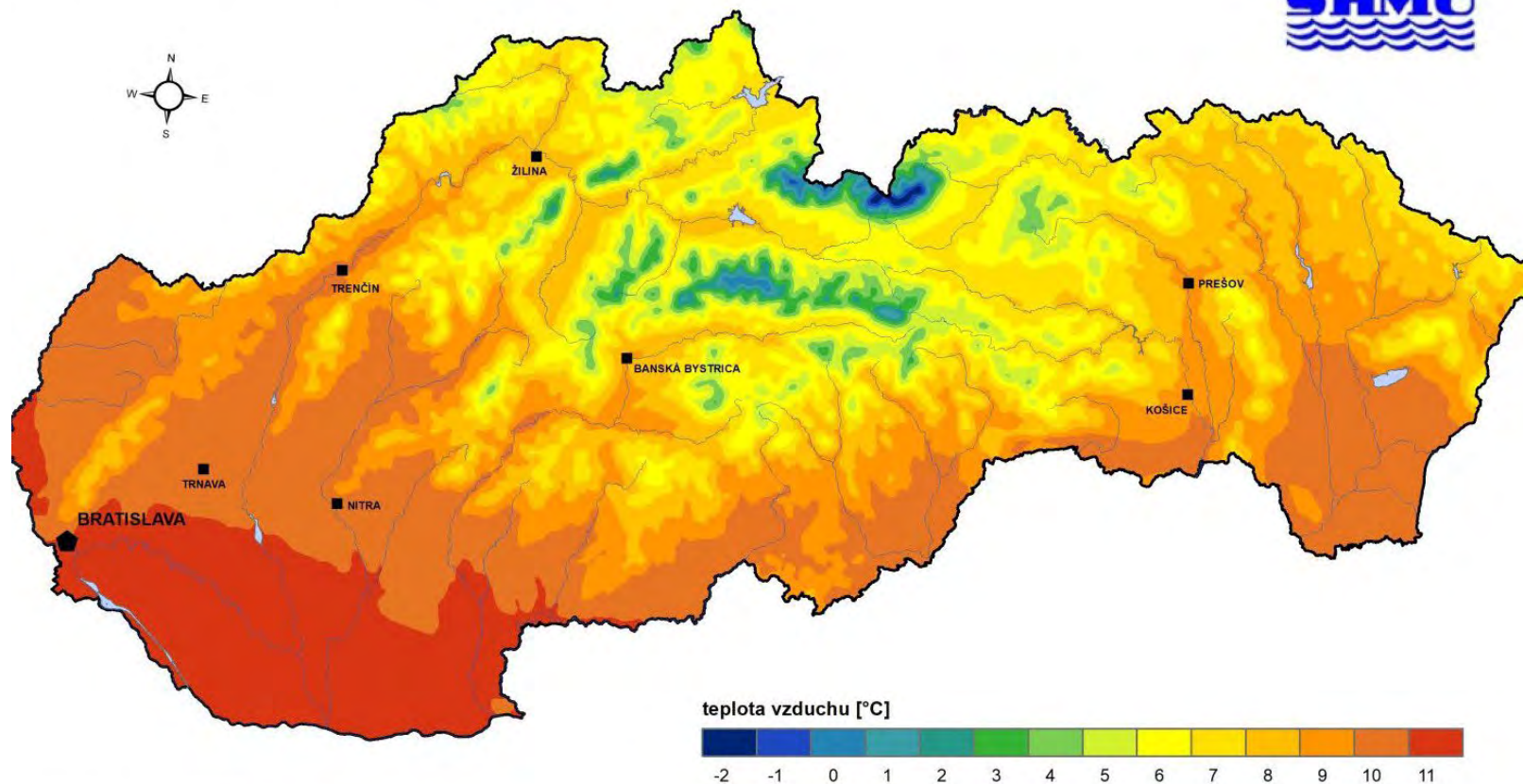
- hranica medzi teplou a mierne teplou klimatickou oblasťou
boundary between warm and moderately warm regions
- hranica medzi mierne teplou a chladnou klimatickou oblasťou
boundary between moderate and cool regions
- hranica klimatického okresu
boundary of climate subregion
- meteorologická stanica
meteorological station
- relatívna evapotranspirácia
relative evapotranspiration

Okresok	Charakteristika okresku	Klimatické znanky
T1	teplý, veľmi suchý, s mierou zimou warm, very dry, with mild winter	január > -3 °C, I = < -40 January > -3 °C, I = < -40
T2	teplý, suchý, s mierou zimou warm, dry, with mild winter	január > -3 °C, I = -20 až -40 January > -3 °C, I = -20 to -40
T3	teplý, suchý, s chladnou zimou warm, dry, with cool winter	január ≤ -3 °C, I = -20 až -40 January ≤ -3 °C, I = -20 to -40
T4	teplý, mierne suchý, s mierou zimou warm, moderately dry, with mild winter	január > -3 °C, I = 0 až -20 January > -3 °C, I = 0 to -20
T5	teplý, mierne suchý, s chladnou zimou warm, moderately dry, with cool winter	január ≤ -3 °C, I = 0 až -20 January ≤ -3 °C, I = 0 to -20
T6	teplý, mierne vlhký, s mierou zimou warm, moderately humid, with mild winter	január > -3 °C, I = 0 až 60 January > -3 °C, I = 0 to 60
T7	teplý, mierne vlhký, s chladnou zimou warm, moderately humid, with cool winter	január ≤ -3 °C, I = 0 až 60 January ≤ -3 °C, I = 0 to 60

Okresok	Charakteristika okresku	Klimatické znanky
M1	mierne teplý, mierne vlhký, s mierou zimou, pahorkatinný moderately warm, moderately humid, with mild winter, hilly land	január > -3 °C, IJ = 16 °C, LD < 50, I = 0 až 60, do 500 m n. m., January > -3 °C, July ≥ 16 °C, LD < 50, I = 0 to 60, up to 500 m a. s. l.
M2	mierne teplý, mierne vlhký, so studenou zimou, dolinový/horňový moderately warm, moderately humid, with cold winter, valley/basin	január ≤ -5 °C, IJ = 16 °C, LD < 50, I = 0 až 60 January ≤ -5 °C, July ≥ 16 °C, LD < 50, I = 0 to 60
M3	mierne teplý, mierne vlhký, pahorkatinný až vrchovinný moderately warm, moderately humid, hilly land or highlands	IJ = 16 °C, LD < 50, I = 0 až 60, okolo 500 m n. m., July ≥ 16 °C, LD < 50, I = 0 to 60, approx. 500 m a. s. l.
M4	mierne teplý, vlhký, s mierou zimou, pahorkatinný až vrchovinný moderately warm, humid, with mild winter, hilly land or plains	január > -3 °C, IJ = 16 °C, LD < 50, I = 60 až 120, do 500 m n. m., January > -3 °C, July ≥ 16 °C, LD < 50, I = 60 to 120, up to 500 m a. s. l.
M5	mierne teplý, vlhký, s chladnou až studenou zimou, dolinový/horňový moderately warm, humid, with cool to cold winter, valley/basin	január ≤ -3 °C, IJ = 16 °C, LD < 50, I = 60 až 120 January ≤ -3 °C, July ≥ 16 °C, LD < 50, I = 60 to 120
M6	mierne teplý, vlhký, vrchovinný moderately warm, humid, highlands	IJ = 16 °C, LD < 50, I = 60 až 120, prevažne nad 500 m n. m., July ≥ 16 °C, LD < 50, I = 60 to 120, mostly above 500 m a. s. l.
M7	mierne teplý, veľmi vlhký, vrchovinný moderately warm, very humid, highlands	IJ = 16 °C, LD < 50, I = 120, prevažne nad 500 m n. m., July ≥ 16 °C, LD < 50, I ≥ 120, mostly above 500 m a. s. l.
C1	chladná oblasť (C), má júl priemer teploty vzduchu < 16 °C, všetky 3 deňsky sú veľmi vlhké Cool region (C), the July mean temperature < 16 °C, all three weekdays are considered as very humid	
C1	mierne chladný moderately cool	IJ = 12 °C, I = 16 °C July ≥ 12 °C, I = 16 °C
C2	chladný horský cool mountainous	IJ = 10 °C, I = 12 °C July ≥ 10 °C, I = 12 °C
C3	studentý horský cold mountainous	IJ < 10 °C July < 10 °C

Teplota vzduchu

Priemerná ročná teplota vzduchu na Slovensku v období 1961 - 2010

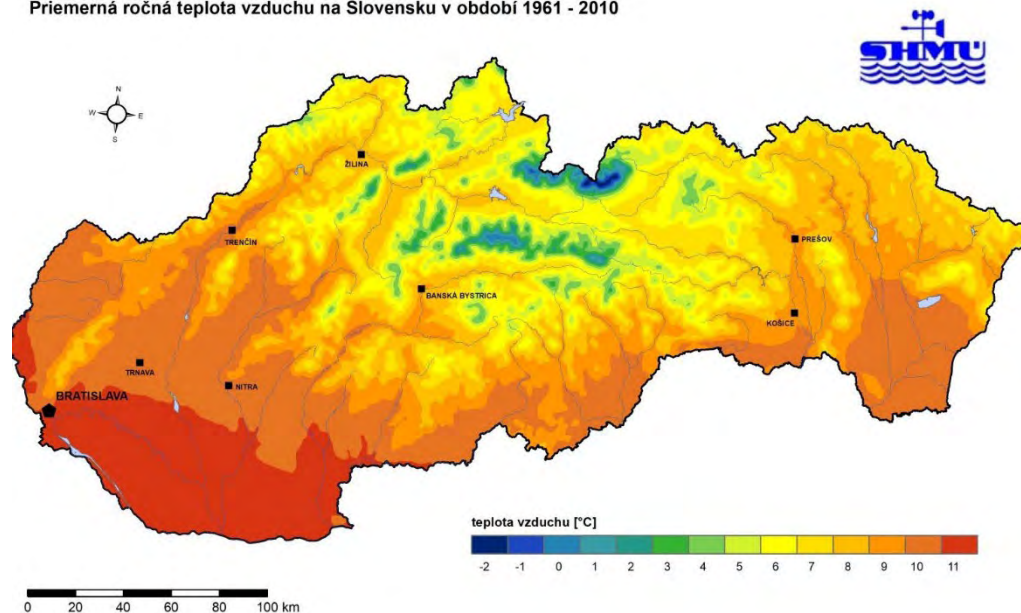

0 20 40 60 80 100 km

Teplota vzduchu

- Priemerná ročná teplota vzduchu
 - najteplejšou oblasťou je **Podunajská nížina > 10 °C**.
V oblasti Východoslovenskej nížiny je v priemere o niečo nižšia.
 - **kotliny a doliny riek**, nadväzujúcich na nížiny **7 - 9 °C**
(napr. Pohronie, Ponitrie, Považie...)
 - **najvyššie položené kotliny** (Popradská, Oravská kotlina), **severný Spiš < 6 °C**
 - **polohy od cca 2 000 m n. m.** priemerná ročná teplota má **záporné hodnoty**

Priemerná ročná teplota vzduchu na Slovensku v období 1961 - 2010

Prírodné bohatstvo na území Slovenska – Klimatické pomery

Teplota vzduchu

- **Najteplejšie miesto** podľa Priemernej ročnej teploty vzduchu:
- **Najchladnejšie miesto** podľa Priemernej ročnej teploty vzduchu:

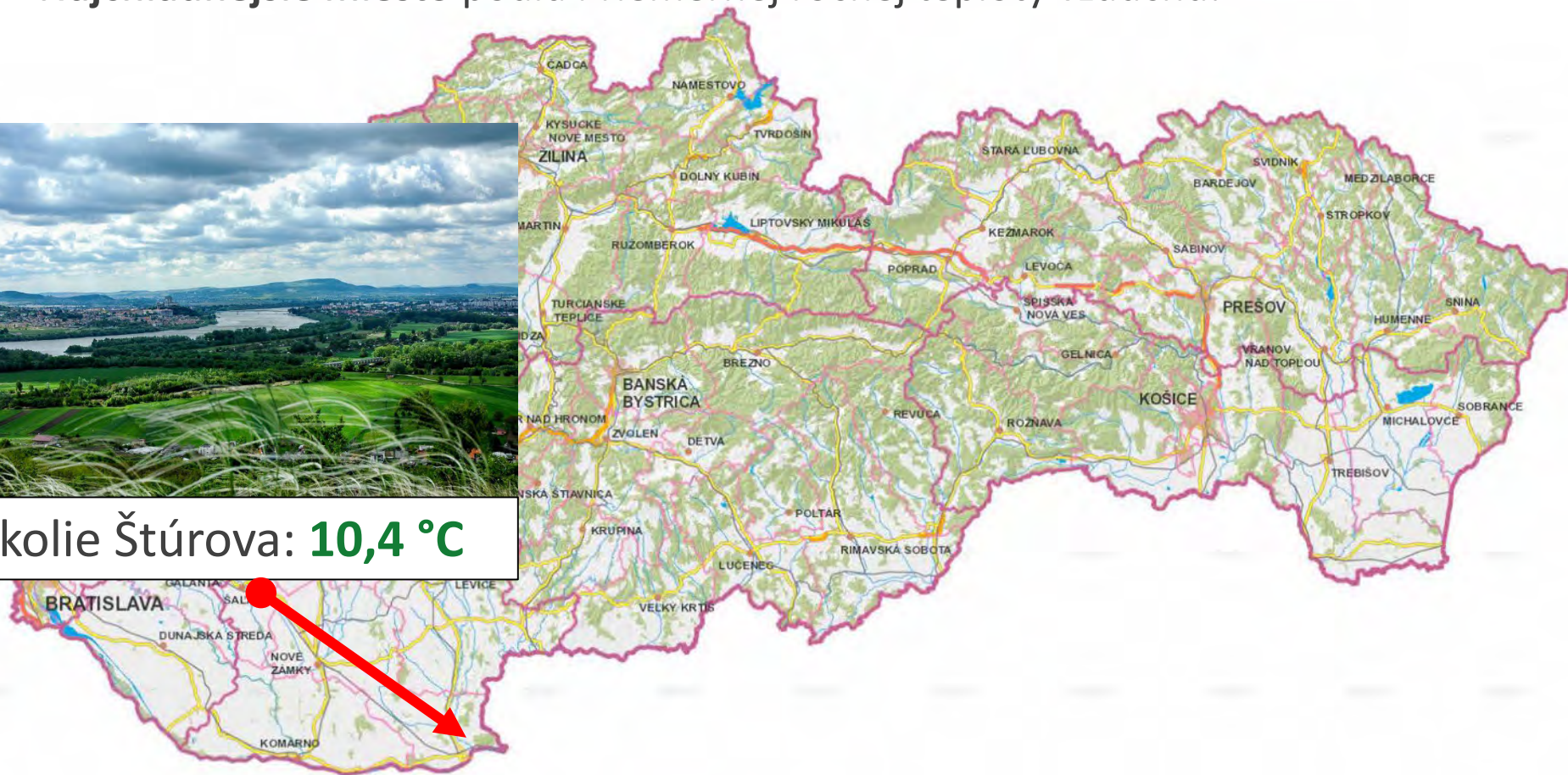
Prírodné bohatstvo na území Slovenska – Klimatické pomery

Teplota vzduchu

- Najteplejšie miesto podľa Priemernej ročnej teploty vzduchu: **10,4° C**
- Najchladnejšie miesto podľa Priemernej ročnej teploty vzduchu:

okolie Štúrova: **10,4° C**

Prírodné bohatstvo na území Slovenska – Klimatické pomery

Teplota vzduchu

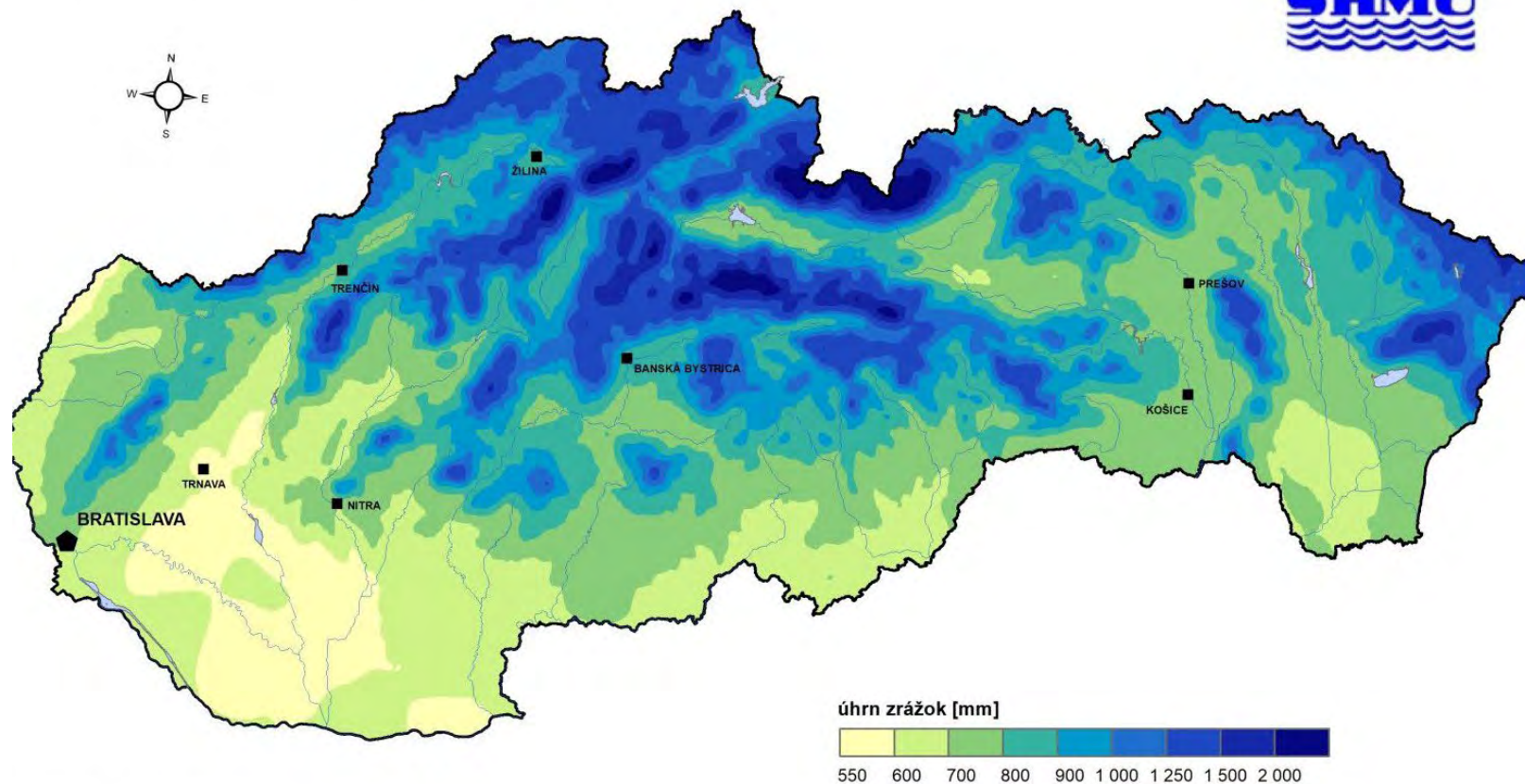
- Najteplejšie miesto podľa Priemernej ročnej teploty vzduchu: **10,4 °C**
- Najchladnejšie miesto podľa Priemernej ročnej teploty vzduchu: **-3,7 °C**

- Najvyššia zaznamenaná Priemerná ročná teplota: **13,1 °C**, Žihárec, rok 2019
- Najnižšia zaznamenaná Priemerná ročná teplota: **-5,6 °C**, Lomnický štít, rok 1956

Atmosférické zrážky

Priemerný ročný úhrn atmosférických zrážok v období 1981 - 2010

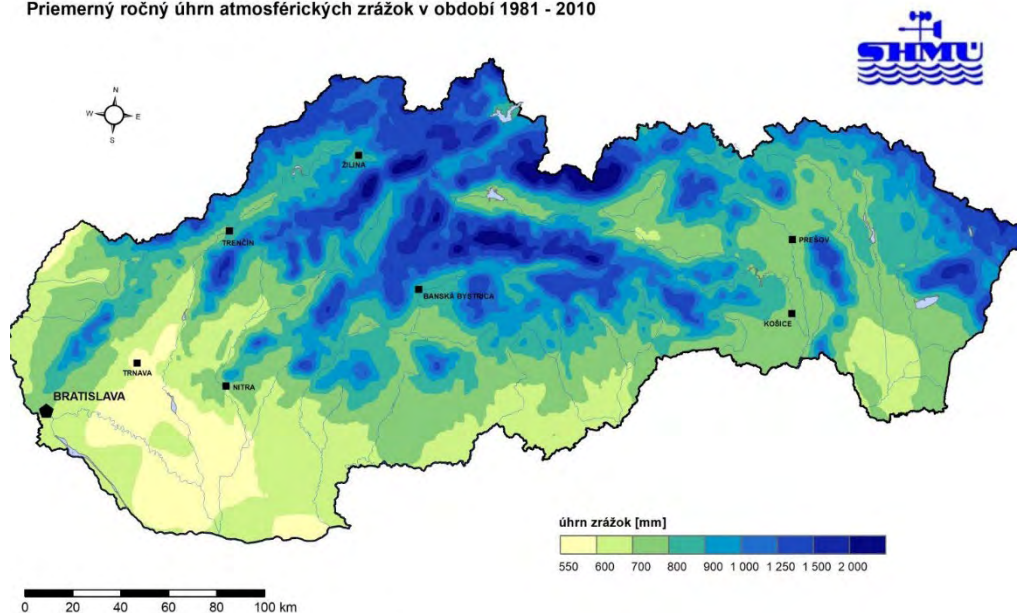

0 20 40 60 80 100 km

Atmosférické zrážky

- Priemerný ročný úhrn zrážok kolíše od **menej ako 500 mm** v oblasti Galanty, Senca a východnej časti Žitného ostrova **do cca 2 000 mm** vo Vysokých Tatrách
- Najsuchšie oblasti Slovenska: **Podunajská nížina** a čiastočne **Záhorská nížina**
- pomerne suché sú **spišské kotliny** v zrážkovom tieni pohorí **< 600 mm**
- pohoria na severozápade a severe Slovenska sú vo všeobecnosti bohatšie na atmosférické zrážky ako pohoria v strednej, južnej a východnej oblasti

Priemerný ročný úhrn atmosférických zrážok v období 1981 - 2010

Atmosférické zrážky

- Najvyšší priemerný ročný úhrn zrážok = najdaždivejšie miesto:
- Najnižší priemerný ročný úhrn zrážok = najsuchšia oblasť:

Atmosférické zrážky

- Najvyšší priemerný ročný úhrn zrážok = najdaždivejšie miesto: **2 906 mm/rok**
- Najnižší priemerný ročný úhrn zrážok = najsuchšia oblasť:

Zbojnícka chata:
2 906 mm/rok
(1961-2000)

Atmosférické zrážky

- Najvyšší priemerný ročný úhrn zrážok = najdaždivejšie miesto: **2 906 mm/rok**
- Najnižší priemerný ročný úhrn zrážok = najsuchšia oblasť: **483 mm/rok**

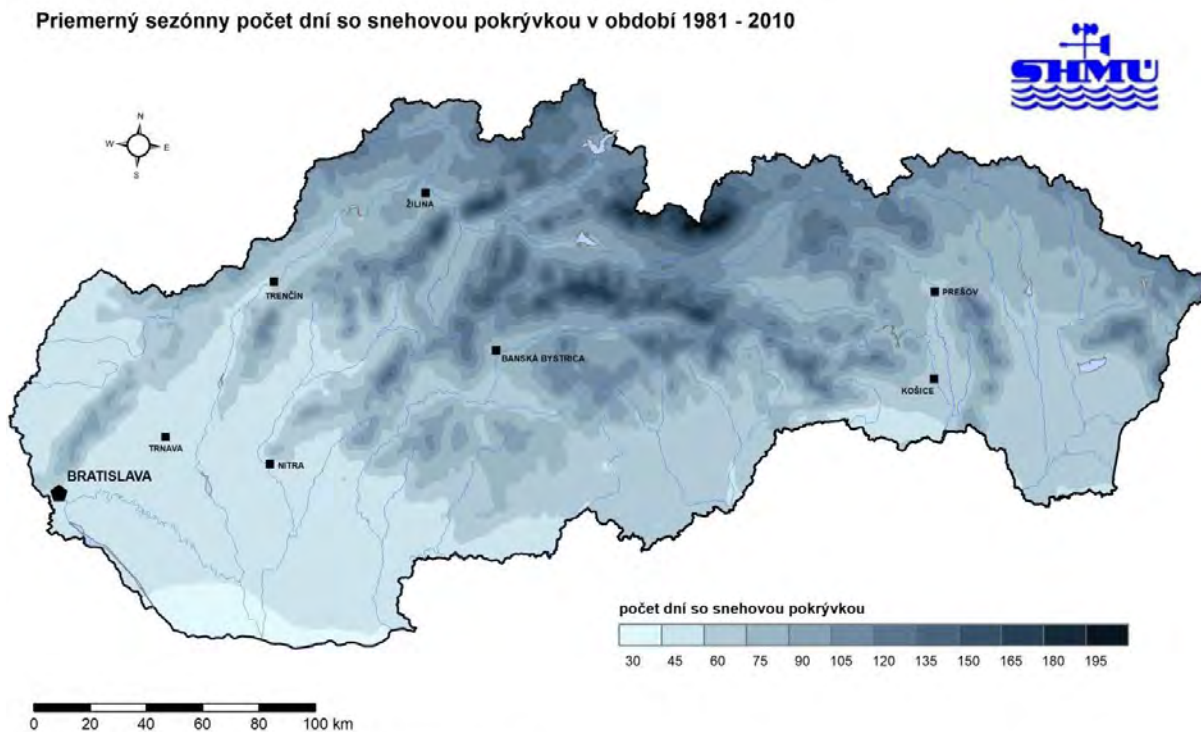
Zbojnická chata:
2 906 mm/rok
(1961-2000)

západ okresu Galanta:
483 mm/rok

Snehová pokrývka

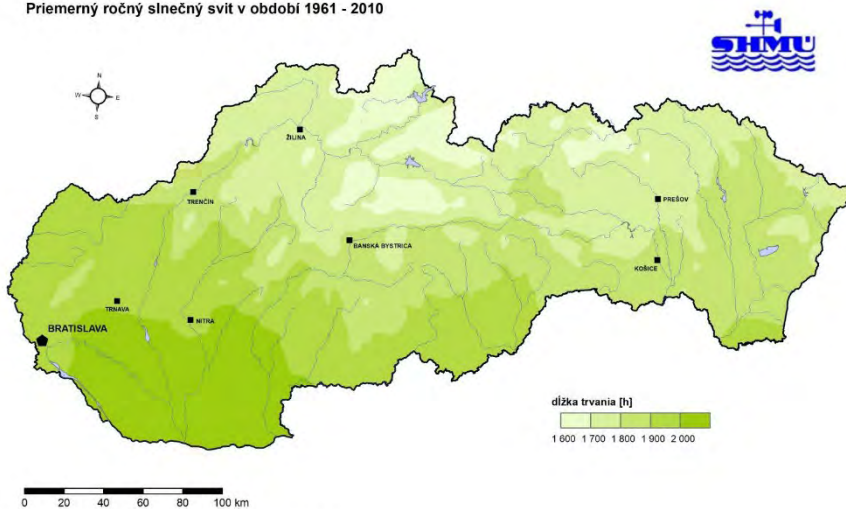
- Priemerný sezónny počet dní so snehovou pokrývkou
 - Južné Slovensko < 30 dní
 - Východoslovenská nížina > 40 dní
 - kotliny 50 - 70 dní
 - pohoria > 80 dní
 - Vysoké Tatry > 120 dní

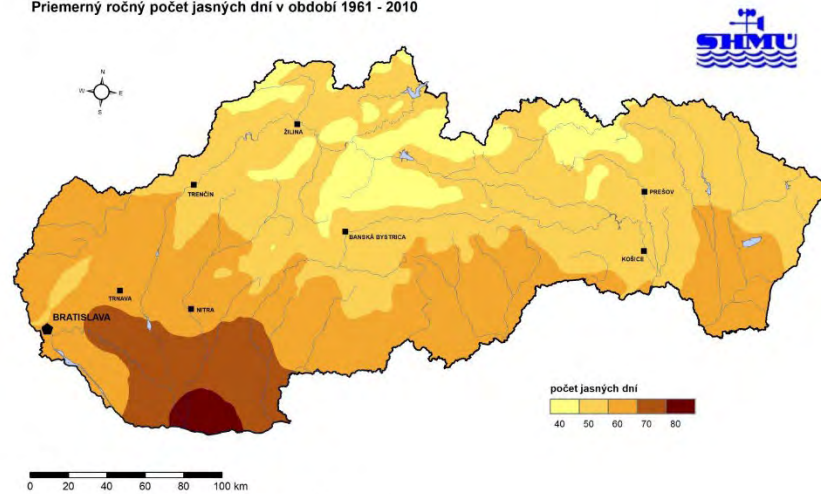
Slnčný svit a oblačnosť

- **Najslničnejšie oblasti > 1 900 hodín/rok**
juhovýchod Podunajskej nížiny, nížinné a kotlinové oblasti južného Slovenska, Dolné Považie, juh Východoslovenskej nížiny
- **Najmenej hodín slnečného svitu v roku < 1 600 hodín/rok**
Kysuce, Orava a Nízke Tatry

Priemerný ročný slnečný svit v období 1961 - 2010

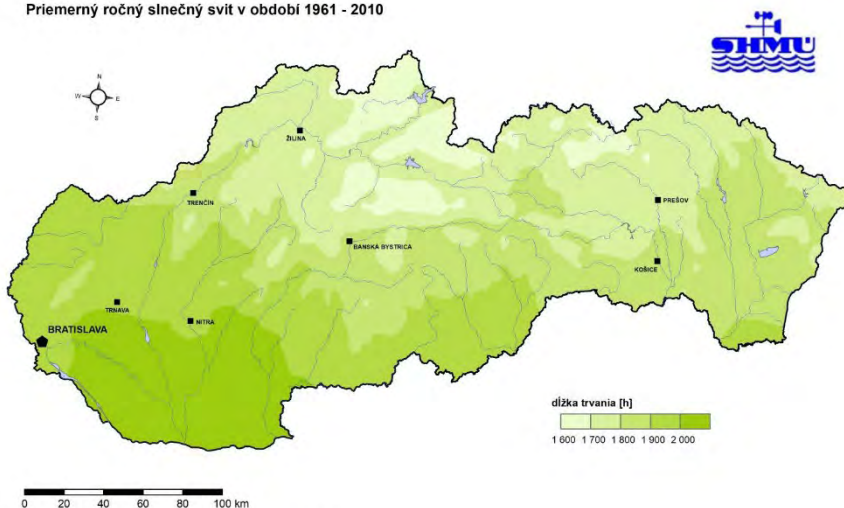
Priemerný ročný počet jasných dní v období 1961 - 2010

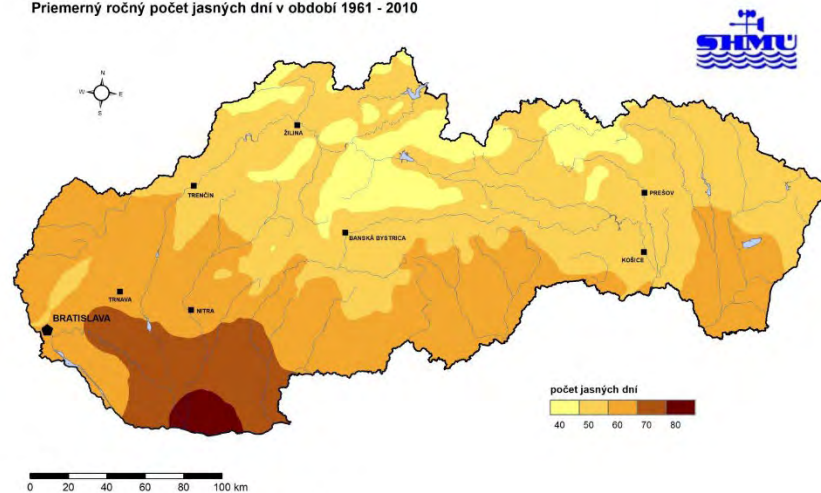
Slnčný svit a oblačnosť

- **Najslničnejšie oblasti > 1 900 hodín/rok**
juhovýchod Podunajskej nížiny, nížinné a kotlinové oblasti južného Slovenska, Dolné Považie, juh Východoslovenskej nížiny
- **Najmenej hodín slnečného svitu v roku < 1 600 hodín/rok**
Kysuce, Orava a Nízke Tatry
- **Najslničnejšie miesto: Hurbanovo 2 190 hodín/rok**
- **Najmenej slnečné miesto: Orava (Trstená - Ústie nad Priehradou) 1 052 h/rok**

Priemerný ročný slnečný svit v období 1961 - 2010

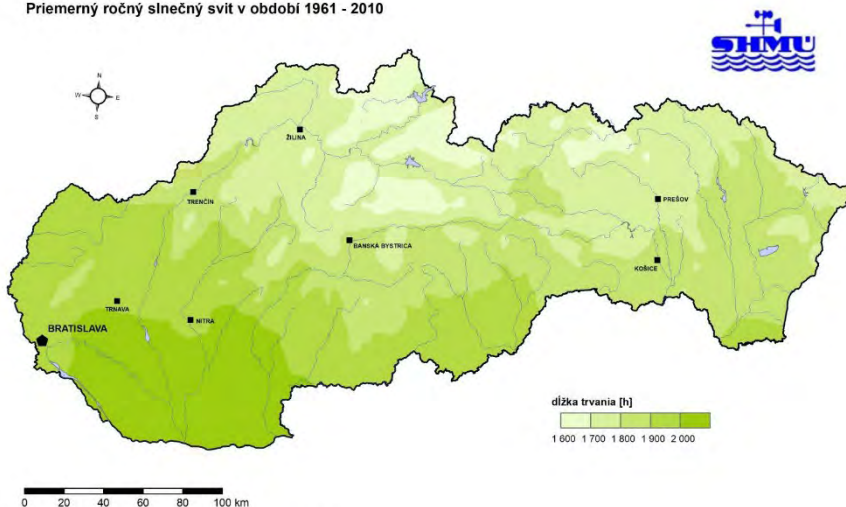
Priemerný ročný počet jasných dní v období 1961 - 2010

Slnčný svit a oblačnosť

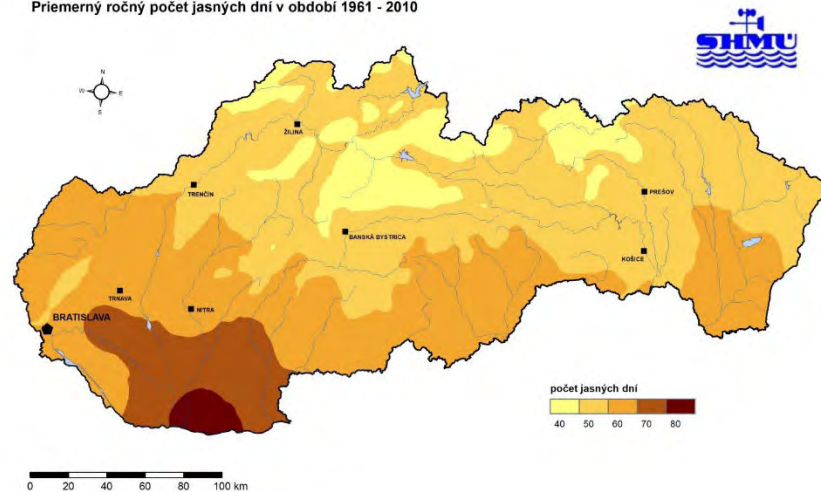
- **Oblačnosť** je na Slovensku veľmi premenlivá a **citlivá na orograficky členitý reliéf**
 - Nížiny:** Najmenšia oblačnosť – koniec leta/začiatok jesene
Najväčšia oblačnosť – november a december
 - Vysoké horské polohy:** Najmenšia oblačnosť – zimné obdobie
Najväčšia oblačnosť – leto (jún)
- **Najviac jasných dní** je v Podunajskej nížine **60 až 75 dní v roku**
- **Najmenej jasných dní** je v horských a kotlinových oblastiach severného a východného Slovenska a v Nízkych Tatrách **< 40 dní v roku**

Priemerný ročný slnečný svit v období 1961 - 2010

© Slovenský hydrometeorologický ústav, Odbor Klimatologická služba

Priemerný ročný počet jasných dní v období 1961 - 2010

© Slovenský hydrometeorologický ústav, Odbor Klimatologická služba

Prírodné bohatstvo na území Slovenska – Flóra a fauna Slovenska

- **poloha** Slovenska v centrálnej časti Európy
 - **fyzickogeografické** pomery
 - výrazná **vertikálna členitosť terénu**
 - **geomorfologické členenie**
 - pestré **geologické podložie**
 - **klimatické podmienky**
- predpoklad **veľkej rozmanitosti rastlinných a živočíšnych druhov** na **relatívne malom území**
 - významné **centrum biodiverzity v Európe**

Prírodné bohatstvo na území Slovenska – Flóra a fauna Slovenska

Flóra a fauna Slovenska

- Dohovor o biologickej diverzite - Convention of Biological Diversity
- Slovensko má z európskych krajín **najvyšší národný index biodiverzity NBI = 0,589**

INFORMATION		ABOUT THE SECRETARY		GLOBAL BIODIVERSITY OUTLOOK 1			
		GLOBAL BIODIVERSITY OUTLOOK 1					
CONVENTION		GLOBAL BIODIVERSITY OUTLOOK 1					
GBD		FOREWORD					
ABOUT THE CONVENTION		INTRODUCTION					
Introduction		TABLE OF CONTENTS					
Text of the Convention		CHAPTER 1					
History		CHAPTER 2					
Sustaining Life on Earth		CHAPTER 3					
Strategic Plan		CHAPTER 4					
UN Decade for Biodiversity		CHAPTER 5					
International Day for Biological Diversity		CHAPTER 6					
Decisions		ANNEXES					
Programmes & Issues		COPYRIGHT					
PARTIES		PDF VERSION					
List of Parties		EXECUTIVE SUMMARY					
National Focal Points							
Status of Contributions							
Country Profiles							
CONVENTION BODIES							
Introduction							
Conference of the Parties							
Scientific Body (SBS)							
Subsidiary Body on Science							
Working Group on Assessment and Monitoring							
Working Group on Policy Development							
CONVENTION PROTOCOLS							
Cartagena Protocol on Biosafety							
Nagoya Protocol on Access to Genetic Resources and the Fair and Equitable Sharing of Benefits Arising from their Utilization							
MECHANISMS FOR IMPLEMENTATION							
STRATEGIC PLAN FOR 2011-2020							
FURTHER RESOURCES							

Palau	-	-	-	-	-	-	7	12
Panama	0.793	2	1	1	-	-	31	15,474
Papua New Guinea	0.775	-	2	4	-	-	29	10,549
Paraguay	0.613	4	3	1	-	-	20	14,011
Peru	0.843	1	1	6	-	-	35	68,203
Philippines	0.786	4	4	9	-	-	43	17,031
Poland	0.367	26	9	25	-	-	578	37,713
Portugal	0.511	3	3	12	-	-	58	6,027
Qatar	0.189	-	2	-	-	-	4	17
Romania	0.424	9	3	10	-	-	157	10,896
Russian Federation	0.447	10	16	74	-	-	10,835	1,259,286
Rwanda	0.726	-	-	1	-	-	6	3,624
Samoa	-	-	-	1	-	-	7	116
Sao Tome and Principe	-	-	-	-	-	-	0	0
Saudi Arabia	0.281	-	3	2	-	-	78	825,717
Senegal	0.512	1	1	3	-	-	14	22,422
Seychelles	1	-	-	1	-	-	19	450
Sierra Leone	0.652	-	-	1	-	-	6	1,534
Singapore	-	-	3	1	-	-	5	30
Slovakia	0.589	13	3	7	-	-	1,039	10,852
Slovenia	0.558	1	2	3	-	-	32	1,203

Prírodné bohatstvo na území Slovenska – Flóra a fauna Slovenska

Flóra a fauna Slovenska

- Dohovor o biologickej diverzite - Convention of Biological Diversity
- Slovensko má z európskych krajín **najvyšší národný index biodiverzity NBI = 0,589**

Country	NBI	Number of species	Number of species	Number of species	Number of species	Number of species	Number of species	Number of species	Number of species
Palau	-	-	-	-	-	-	7	12	
Panama	0.793	2	1	1	-	-	31	15,474	
Papua New Guinea	0.775	-	2	4	-	-	29	10,549	
Paraguay	0.613	4	3	1	-	-	20	14,011	
Peru	0.843	1	1	6	-	-	35	68,203	
Philippines	0.786	4	4	9	-	-	43	17,031	
Poland	0.367	26	9	25	-	-	578	37,713	
Portugal	0.511	3	3	12	-	-	58	6,027	
Qatar	0.189	-	2	-	-	-	4	17	
Romania	0.424	9	3	10	-	-	157	10,896	
Russian Federation	0.447	10	16	74	-	-	10,835	1,259,286	
Rwanda	0.726	-	-	1	-	-	6	3,624	
Samoa	-	-	-	1	-	-	7	116	
Sao Tome and Principe	-	-	-	-	-	-	0	0	
Saudi Arabia	0.281	-	3	2	-	-	78	825,717	
Senegal	0.512	1	1	3	-	-	14	22,422	
Seychelles	1	-	-	1	-	-	19	450	
Sierra Leone	0.652	-	-	1	-	-	6	1,534	
Singapore	-	-	3	1	-	-	5	30	
Slovakia	0.589	13	3	7	-	-	1,039	10,852	
Slovenia	0.558	1	2	3	-	-	32	1,203	

Prírodné bohatstvo na území Slovenska – Flóra a fauna Slovenska

Flóra a fauna Slovenska

- Dohovor o biologickej diverzite - Convention of Biological Diversity
- Slovensko má z európskych krajín **najvyšší národný index biodiverzity NBI = 0,589**

Štát	NBI index								
Slovensko	0,589								
Turecko	0,572								
Slovinsko	0,558								
Taliansko	0,512								
Česko	0,498								
Švajčiarsko	0,497								
Španielsko	0,489								
Rakúsko	0,469								
Rusko	0,447								
Maďarsko	0,441								
Francúzsko	0,423								
Ukrajina	0,415								
Poľsko	0,367								
Nemecko	0,365								
Veľká Británia	0,320								
Švédsko	0,304								
Nórsko	0,297								
Fínsko	0,290								
Palau		-	-	-	-	-	-	7	12
Panama	0.793	2	1	1	-	-	-	31	15,474
Papua New Guinea	0.775	-	2	4	-	-	-	29	10,549
Paraguay	0.613	4	3	1	-	-	-	20	14,011
Peru	0.843	1	1	6	-	-	-	35	68,203
Philippines	0.786	4	4	9	-	-	-	43	17,031
Poland	0.367	26	9	25	-	-	-	578	37,713
Portugal	0.511	3	3	12	-	-	-	58	6,027
Qatar	0.189	-	2	-	-	-	-	4	17
Romania	0.424	9	3	10	-	-	-	157	10,896
Russian Federation	0.447	10	16	74	-	-	-	10,835	1,259,286
Rwanda	0.726	-	-	1	-	-	-	6	3,624
Samoa		-	-	1	-	-	-	7	116
Sao Tome and Principe		-	-	-	-	-	-	0	0
Saudi Arabia	0.281	-	3	2	-	-	-	78	825,717
Senegal	0.512	1	1	3	-	-	-	14	22,422
Seychelles		1	-	1	-	-	-	19	450
Sierra Leone	0.652	-	-	1	-	-	-	6	1,534
Singapore		-	3	1	-	-	-	5	30
Slovakia	0.589	13	3	7	-	-	-	1,039	10,852
Slovenia	0.558	1	2	3	-	-	-	32	1,203

Stav jednotlivých druhov rastlín a živočíchov

- **Vyhláška MŽP SR č. 170/2021 Z. z.**, ktorou sa vykonáva **zákon č. 543/2002 Z. z.** o ochrane prírody a krajiny:
 - **chránených 1 153 druhov a poddruhov rastlín** vyskytujúcich sa na Slovensku:
(Správa o stave ŽP, 2021)
 - **798 druhov vyšších rastlín** (22 % druhov vyskytujúcich sa v SR)
 - **89 druhov vyšších húb**
 - **44 druhov lišajníkov**
 - **222 druhov machorastov**

Plesnivca alpínsky *Leontopodium alpinum*
spoločenská hodnota 500 EUR/jedinec

Zdroje:

slov-lex.sk SLOV-LEX – právny a informačný portál

sopsr.sk webové sídlo Štátnej ochrany prírody SR

enviroportal.sk Správa o stave ŽP 2021

biomonitoring.sk – KIMS Komplexný informačný a monitorovací systém

Prírodné bohatstvo na území Slovenska – Flóra a fauna Slovenska

- Endemické taxóny rastlín

lomikameň karpatský
Saxifraga carpatica

rumenica turnianska
Onosma tornensis

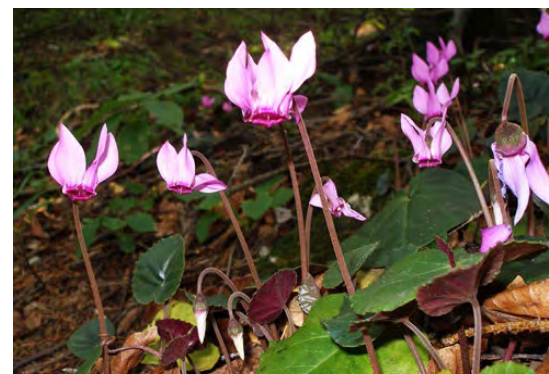
poniklec slovenský
Pulsatilla slavica

mak tatranský
Papaver tatricum

lykovec muránsky
Daphne arbuscula

cyklámen fatranský
Cyclamen fatrense

Stav jednotlivých druhov rastlín a živočíchov

Ohrozenosť druhov rastlín

- viac ako štvrtina pôvodných druhov rastlín je v rôznom stupni ohrozenosti (2021)
- najviac kriticky ohrozených druhov pochádza z biotopov globálne ohrozených v celej strednej Európe (rašeliniská, mokrade, zaplavované lúky, slaniská, piesky)

Skupina	Celkový počet taxónov		CR	EN	VU	% ohrozených
	Svet (globálny odhad)	SR				
Sinice a riasy	50 000	3 008	7	80	196	9,4 %
Huby	100 000	3 764	7	39	49	3,8 %
Lišajníky	20 000	1 508	140	48	169	23,7 %
Machorasty	20 000	909	47	75	190	44,6 %
Nižšie rastliny	190 000	8 979	201	242	604	11,66 %
Vyššie rastliny	250 000	3 619	155	171	201	14,56 %
Kategórie IUCN:						
CR - kriticky ohrozený taxón, EN - ohrozený taxón, VU - zraniteľný taxón						
Zdroj: ŠOP SR						

Zdroje:

enviroportal.sk Správa o stave ŽP 2021, Environmentálne indikátory, EnviDat

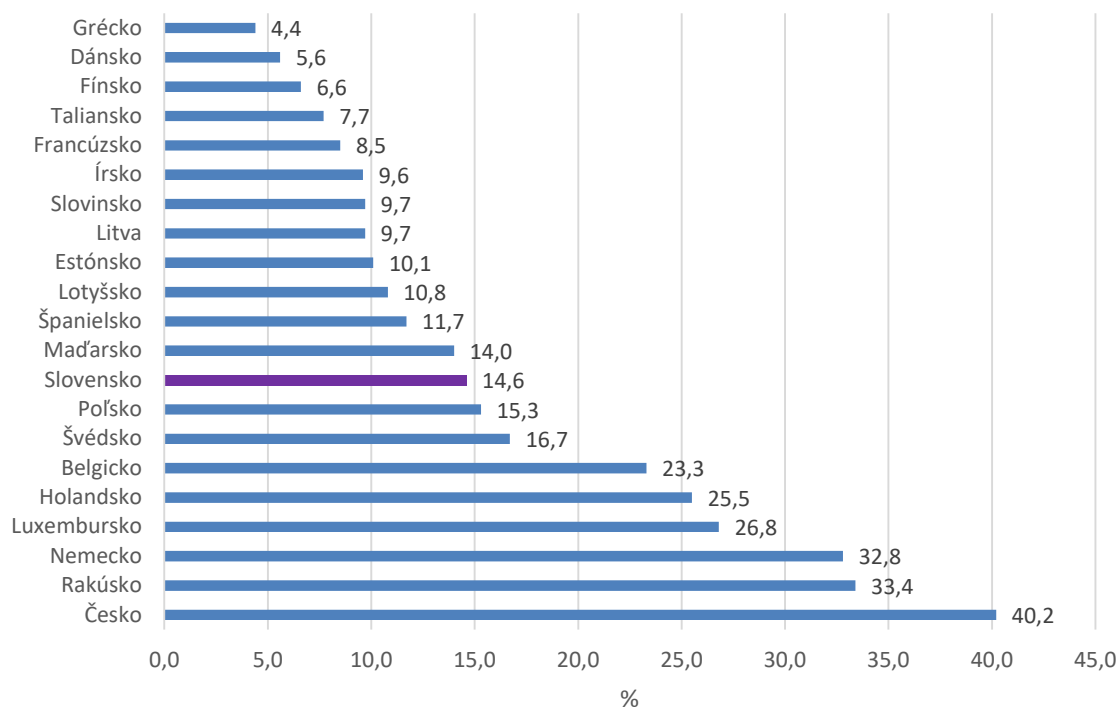
www.soprsr.sk webové sídlo Štátnej ochrany prírody SR

biomonitoring.sk – KIMS Komplexný informačný a monitorovací systém

Stav jednotlivých druhov rastlín a živočíchov

Ohrozenosť druhov rastlín

- Medzinárodné porovnanie ohrozenosti vyšších rastlín (OECD, 2021)

Zdroje:

enviroportal.sk Správa o stave ŽP 2021, Environmentálne indikátory, EnviDat

Stav jednotlivých druhov rastlín a živočíchov

- **chránených 965 taxónov živočíchov** vyskytujúcich sa na Slovensku (Správa o stave ŽP, 2021)
 - **486 taxónov stavovcov** vrátane celej taxonomickej skupiny **vtákov**, keďže chránené sú všetky druhy vtákov prirodzene sa vyskytujúcich v SR

brhlík obyčajný *Sitta europaea*
spoločenská hodnota 500 EUR/jedinec

Zdroje:

slov-lex.sk SLOV-LEX – právny a informačný portál

sopsr.sk webové sídlo Štátnej ochrany prírody SR

enviroportal.sk Správa o stave ŽP 2021

biomonitoring.sk – KIMS Komplexný informačný a monitorovací systém

Prírodné bohatstvo na území Slovenska – Flóra a fauna Slovenska

- Endemické taxóny živočíchov

kamzík vrchovský tatranský

Rupicapra rupicapra tatrica

svišť vrchovský tatranský

Marmota marmota latirostris

hraboš tatranský

Pitymys tatricus

alopia zádielská

Alopija bielzi clathrata

mlok karpatský

Triturus montandon

chondrina tatranská

Chondrina tatrica

Stav jednotlivých druhov rastlín a živočíchov

Ohrozenosť druhov živočíchov

- podľa aktuálnych červených zoznamov je ohrozených:
1 636 druhov bezstavovcov a **100 druhov stavovcov** (2021)

Stavovce	Počet taxónov v SR	Ohrozené (kategórie IUCN)				Spolu	% ohrozených
		CR	EN	VU			
Mihule	4	4	-	-	4	100 %	
Ryby	79	-	6	6	12	15,2 %	
Obojživelníky	18	-	3	5	8	44,4 %	
Plazy	12	1	-	4	5	41,7 %	
Cicavce	90	2	6	12	20	22,2 %	
Vtáky	211	10	24	17	51	24,2 %	
Kategórie IUCN:							
CR - kriticky ohrozený taxón, EN - ohrozený taxón, VU - zraniteľný taxón							
Zdroj: ŠOP SR							

Zdroje:

enviroportal.sk Správa o stave ŽP 2021, Environmentálne indikátory, EnviDat

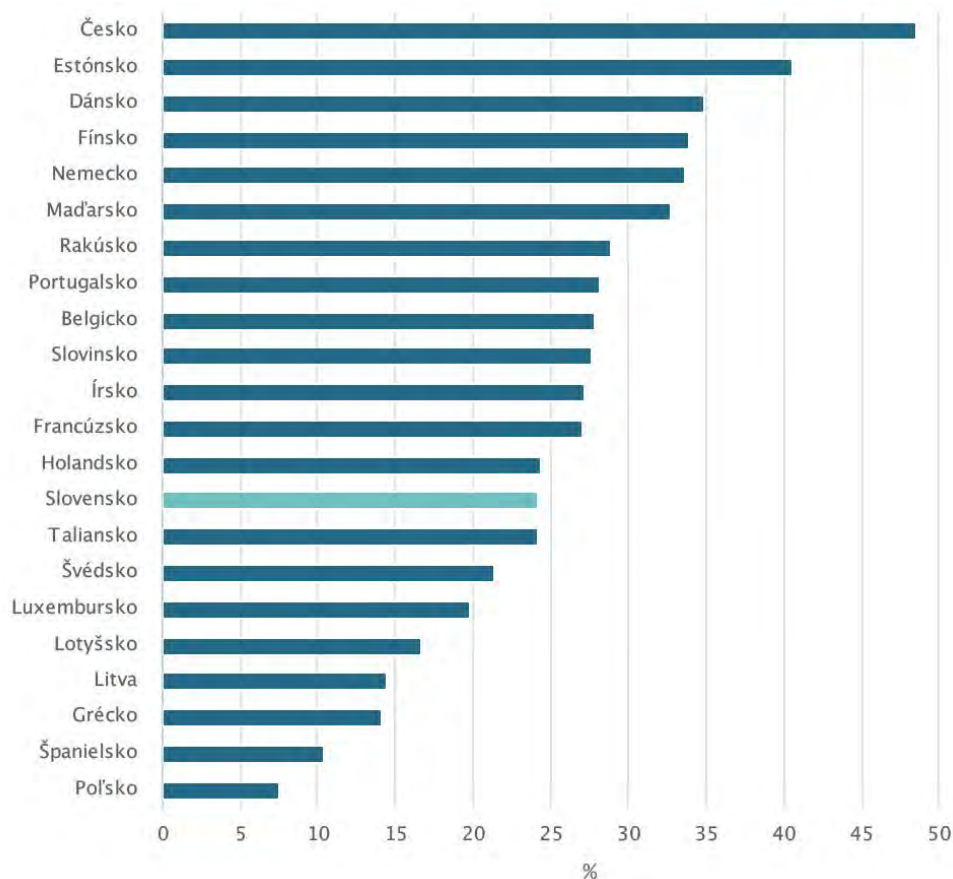
www.sopsr.sk webové sídlo Štátnej ochrany prírody SR

biomonitoring.sk – KIMS Komplexný informačný a monitorovací systém

Stav jednotlivých druhov rastlín a živočíchov

Ohrozenosť druhov živočíchov

- Medzinárodné porovnanie ohrozenosti vtákov (OECD, 2021)

Zdroje:

enviroportal.sk Správa o stave ŽP 2021, Environmentálne indikátory, EnviDat

Chránené územia prírody

- **Zákon č. 543/2002 Z. z.** o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov základný legislatívny dokument ochrany prírody a krajiny na Slovensku
- **Územná ochrana na Slovensku**
 - **národná sústava** chránených území
 - **európska sústava** chránených území
- pre **územnú ochranu** je ustanovených **5 stupňov ochrany**
 - rozsah obmedzení sa so zvyšujúcim stupňom ochrany zväčšuje
 - **Chránené územie** - lokality, na ktorých sa nachádzajú biotopy európskeho významu, biotopy národného významu, biotopy druhov európskeho významu, biotopy druhov národného významu a biotopy vtákov vrátane sťahovavých, významné krajinné prvky alebo prírodné výtvyry

Zdroje:

slov-lex.sk SLOV-LEX – právny a informačný portál

sopsr.sk webové sídlo Štátnej ochrany prírody SR

Národná sústava chránených území

- **Veľkoplošné chránené územia (VCHÚ)**
 - Chránená krajinná oblasť (14 CHKO)
 - Národný park (9 NP)
- **Maloplošné chránené územia (MCHÚ)**
 - Prírodný park (0 PP)
 - Chránený areál (191 CHA)
 - Prírodná rezervácia (421 PR)
 - Národná prírodná rezervácia (166 NPR)
 - Prírodná pamiatka (270 PP)
 - Národná prírodná pamiatka (60 NPP)
 - Chránený krajinný prvok (1 CHKP)
 - Obecné chránené územie (13 OCHÚ)
- Ochranné pásma chránených území
- Zóny chránených území (zonácia vyhlásená pre 6 VCHÚ, 38 MCHÚ)
- Súkromné chránené územia (4)
- Jaskyne (7 723) a prírodné vodopády (vyše 200)

Prírodné bohatstvo na území Slovenska – Územná ochrana prírody a krajiny

Národná sústava chránených území

The screenshot shows the website of the State Nature Conservation Service of the Slovak Republic. The header includes the logo and name 'ŠTÁTNA OCHRANA PRÍRODY SLOVENSKEJ REPUBLIKY' and navigation links for 'Aktuality', 'Médiá', 'Zranený živočích', 'Medveď hnedý', and 'Biomonitoring'. There are also icons for email and Facebook. A secondary navigation bar contains links for 'O nás', 'Chránené živočíchy', 'Chránené územia a chránené stromy', 'Chránené krajinné oblasti', 'Národné parky', 'Jaskyne', and 'NATURA 2000'. The main content area features a large image of a sunflower with the title 'Prehľad chránených území' and a breadcrumb trail: 'Úvod > Chránené územia a chránené stromy > Prehľad chránených území'. Below the image is a list of document links: 'Prehlady CHU k 31.12.2023.doc', 'Prehlady CHU k 1.1.2024.doc', 'Zmeny CHU v 2023.doc', 'Zmeny CHU v 2024 do jan.doc', 'Zoznam MCHU k 31.12.2023.xlsx', 'Zoznam zrušených MCHU do 1.1.2024.xlsx', and 'Prehľadná mapka VCHÚ [jpg]'. On the right side, there is a search bar labeled 'ZLEPŠENÉ Google' and a 'Menu' section with links to 'Chránené rastliny', 'Chránené biotopy', 'Ochrana drevín a lesa', 'Veda a výskum', 'Invázne druhy', and 'Programy starostlivosti o CHVÚ'.

Zdroje:

sopsr.sk webové sídlo Štátnej ochrany prírody SR

Národná sústava chránených území

- **Chránené stromy (CHS)**
 - kultúrne, vedecky, ekologicky, krajnotvorne a esteticky mimoriadne významné stromy alebo ich skupiny, vrátane stromoradií
- **429 chránených objektov - CHS a ich skupín**
1 200 jedincov stromov v rámci 63 taxónov
(z toho 31 pôvodných a 32 nepôvodných)

Korvínova lipa (*lipa veľkolistá*)

Slovenská Ľupča

Obvod kmeňa: 770 cm

Vek: 650 rokov

Dôvod ochrany: Vedecko- výskumný, náučný a ekologický význam

Zdroje:

data.sopsr.sk/chrane-objekty zoznam osobitne chránených častí prírody SR

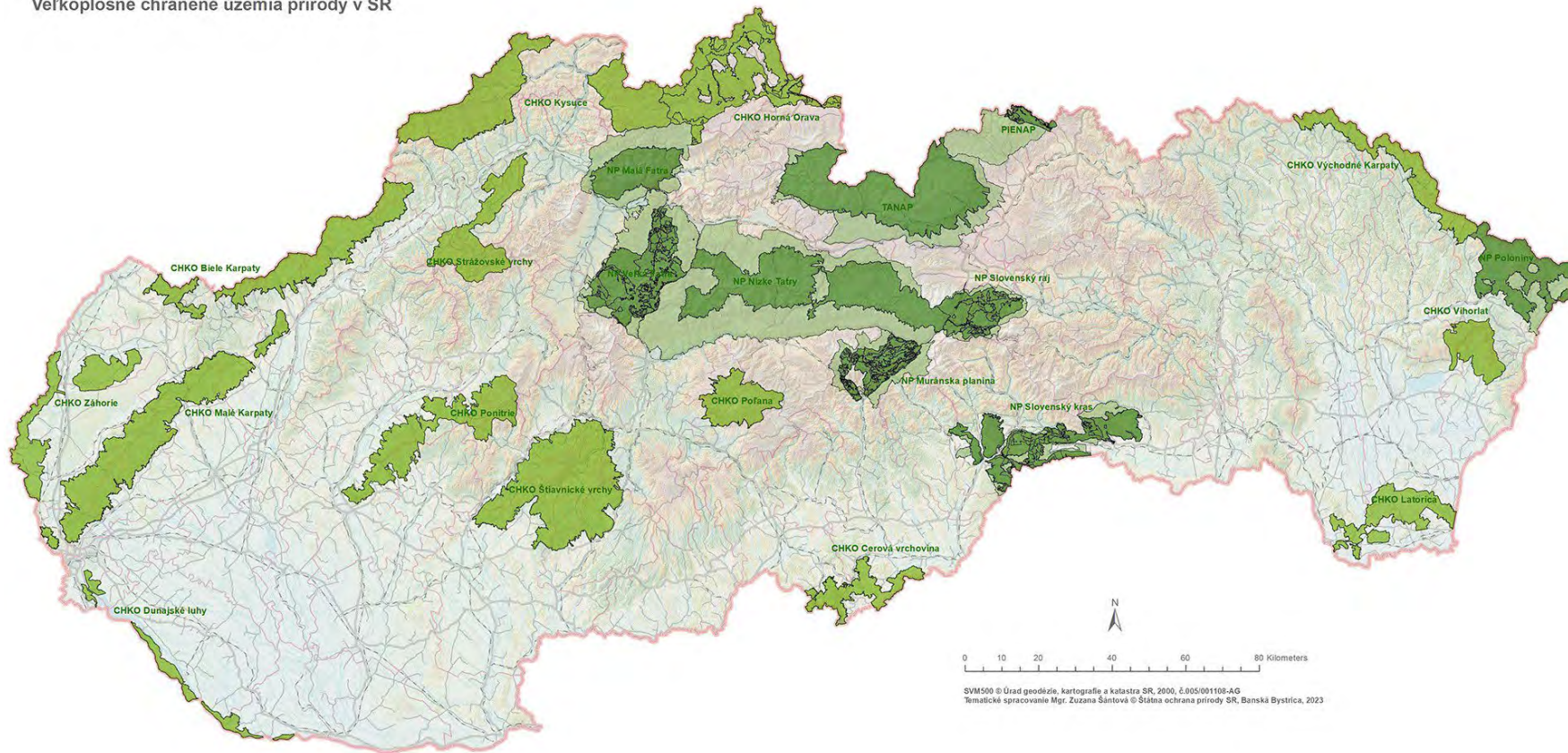
Národná sústava chránených území

- **Prehľad VCHÚ k 1. 1. 2024**
 - **Chránená krajinná oblasť (CHKO)**
 - rozsiahlejšie územie, spravidla s **výmerou > 1 000 ha**
 - platí 2. stupeň ochrany
 - vyhlásených **14 chránených krajinných oblastí**
 - **Národný park (NP)**
 - rozsiahlejšie územie, spravidla s **výmerou > 10 000 ha**
 - platí 3. stupeň ochrany
 - vyhlásených **9 národných parkov**

Národná sústava chránených území

Veľkoplošné chránené územia prírody v SR

Zdroje:
sopsr.sk webové sídlo Štátnej ochrany prírody SR

Národná sústava chránených území

- Prehľad VCHÚ k 1. 1. 2024

Chránené krajinné oblasti (CHKO)	Výmera (ha)	Rok vyhlásenia, aktualizácie
Biele Karpaty	44 568	1979, 1989, 2003
Cerová vrchovina	16 771	1989, 2001
Dunajské luhy	12 284	1998
Horná Orava	58 738	1979, 2003
Kysuce	65 462	1984
Latorica	23 198	1990, 2004
Malé Karpaty	64 610	1976, 2001
Poľana	20 360	1981, 2001
Ponitrie	37 665	1985
Strážovské vrchy	30 979	1989
Štiavnické vrchy	77 630	1979
Vihorlat	17 485	1973, 1999
Východné Karpaty	25 307	1977, 2001
Záhorie	27 522	1988
Spolu 14 CHKO	522 581	

Zdroje:

sopsr.sk webové sídlo Štátnej ochrany prírody SR

Národná sústava chránených území

- **Prehľad VCHÚ k 1. 1. 2024**

Národné parky (NP)	Výmera (ha)	Výmera vyhláseného ochranného pásma (OP, ha)	Rok vyhlásenia, aktualizácie
NP Malá Fatra	22 630	23 262	1967 ako CHKO, 1988
NP Muránska planina	18 516	13 002	1977 ako CHKO, 1997, 2022
NP Nízke Tatry	72 842	110 162	1978, 1997
Pieninský NP	3 750	22 444	1967, 1997
NP Poloniny	29 805	10 973	1997
NP Slovenský kras	35 523	5 716	1973 ako CHKO, 2002, 2023
NP Slovenský raj	19 414	5 475	1964 ako CHKO, 1988, 2016
Tatranský NP	73 800	30 703	1948, 1987, 2003
NP Veľká Fatra	40 889	25 307	1974 ako CHKO, 2002, 2023
Spolu 9 NP	317 168	247 045	

Zdroje:

sopsr.sk webové sídlo Štátnej ochrany prírody SR

Národná sústava chránených území

- Prehľad VCHÚ k 1. 1. 2024

Spolu VCHÚ	Počet	Výmera chráneného územia (ha)	Výmera vyhláseného ochranného pásma (ha)	% z rozlohy SR* (aj s OP)
Chránené krajinné oblasti	14	522 581	-	10,66
Národné parky	9	317 168	247 045	11,51
Spolu VCHÚ - počet	23	-	-	-
Spolu VCHÚ – rozloha	1 086 795 ha	839 750	247 045	22,16

*rozloha SR 4 903 500 ha

Zdroje:

sopsr.sk webové sídlo Štátnej ochrany prírody SR

Národná sústava chránených území

- **Prehľad MCHÚ k 1. 1. 2024: 1 122 MCHÚ**

Kategória	Počet	Výmera chráneného územia (ha)	Výmera vyhláseného OP (+ „OP zo zákona“*) (ha)	% z rozlohy SR (aj s OP)
Chránené krajinné prvky (CHKP)	1	3	-	0,00
Chránené areály (CHA) (vrátane 1 súkromného)	191	21 518	2 425	0,49
Prírodné rezervácie (PR) (vrátane 3 súkromných)	421	21 088	5 556 (+ 9 387 OP zo zákona)	0,73
Národné prírodné rezervácie (NPR)	166	71 163	1 988 (+ 7 143 OP zo zákona)	1,64
Prírodné pamiatky (PP) (bez „jaskýň zo zákona“*** a „vodopádov zo zákona“****)	270	1 488	388 (+ 3 413 OP zo zákona)	0,11
Národné prírodné pamiatky (NPP)	60	59	3 407 (+ 65 OP zo zákona)	0,07
Obecné chránené územia (OCHÚ)	13	666	-	0,01
Spolu MCHÚ - počet	1 122	-	-	-
Spolu MCHÚ – rozloha	149 755 (MCHÚ + OP)	115 984	13 763 (+ 20 008 OP zo zákona)	3,05

* ochranné pásmo zo zákona – osobitne nevyhlásené, má šírku 60 m alebo 100 m po obvode chráneného územia

** jaskyňa zo zákona – osobitne nevyhlásená jaskyňa, spĺňajúca určité parametre, je automaticky prírodná pamiatka

*** vodopád zo zákona - osobitne nevyhlásený vodopád, spĺňajúci určité parametre, je automaticky prírodná pamiatka

Zdroje:

sopsr.sk webové sídlo Štátnej ochrany prírody SR

Národná sústava chránených území

- Prehľad MCHÚ k 1. 1. 2024: **1 122 MCHÚ**

Spolu VCHÚ + MCHÚ	Počet	Výmera v ha (vrátane OP)*	% z rozlohy SR (aj s OP)
Spolu - počet	1 145	1 141 311	23,28

* po zohľadnení prekryvu VCHÚ a MCHÚ

Zdroje:

sopsr.sk webové sídlo Štátnej ochrany prírody SR

Národná sústava chránených území

SPÄŤ NA ZOZNAM

Malachovské skalky

Základné údaje o chránenom území (CHÚ)

Evidenčné číslo	343
Kategória	Chránený areál
Súkromné chránené územie	Nie
Kategória IUCN	III

Zdroje:

data.sopsr.sk/chrane-objekty zoznam osobitne chránených častí prírody SR

Európska sústava chránených území Natura 2000

- Prehľad VCHÚ k 1. 1. 2024
 - **Chránené vtáčie územie (CHVÚ)**
 - smernica EP a Rady 2009/147/ES o ochrane voľne žijúceho vtáctva (smernica o vtákoch)
 - **41 chránených vtáčích území**
 - 26,20 % z rozlohy SR
 - **Územie európskeho významu (ÚEV)**
 - smernica Rady 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (smernica o biotopoch)
 - **644 území európskeho významu**
 - 12,5 % z rozlohy SR

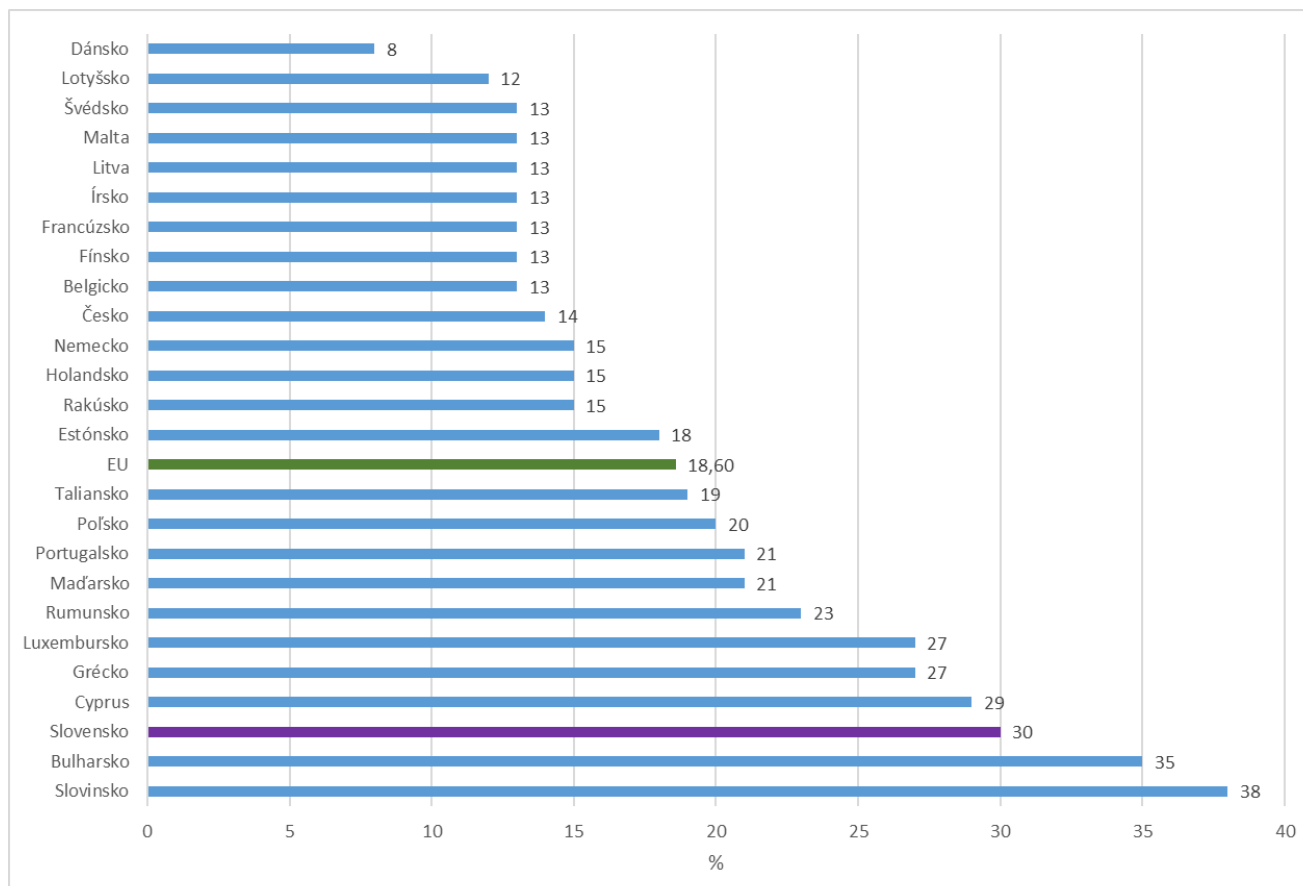

Zdroje:

sopsr.sk webové sídlo Štátnej ochrany prírody SR

Európska sústava chránených území Natura 2000

Medzinárodné porovnanie podielu sústavy Natura 2000 na výmere krajiny (2021)

Zdroje:

sopsr.sk webové sídlo Štátnej ochrany prírody SR

Územia medzinárodného významu

- **2 lokality s Európskym diplomom Rady Európy pre chránené územie:**
 - NPR Dobročský prales, NP Poloniny
- **4 biosférické rezervácie:**
 - Slovenský kras, Poľana, Tatry, Východné Karpaty
- **14 mokradí medzinárodného významu (Ramsarské lokality):**
 - Alúvium Rudavy, Dmica, Dunajské luhy, Jaskyne Demänovskej doliny, Latorica, Mokrade Oravskej kotliny, Mokrade Turca, Moravské luhy, Parížske močiare, Poiplie, Rieka Orava a jej prítoky, Senné – rybníky, Šúr, Tisa
- **2 lokality zapísané do Zoznamu svetového prírodného dedičstva UNESCO:**
 - Staré bukové lesy a bukové pralesy Karpát a iných regiónov Európy
 - Jaskyne Slovenského a Aggtelekského krasu
- **83 významných podzemných lokalít pre netopiere v Európe**

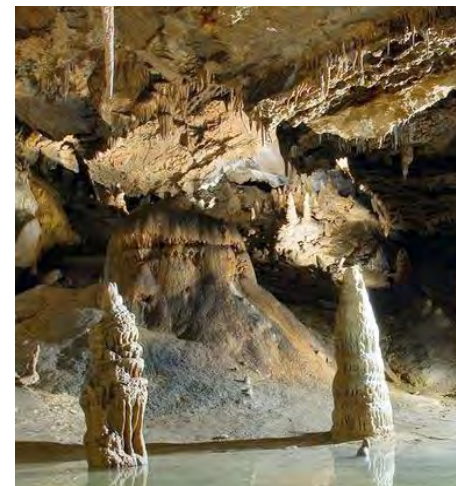
Zdroje:

sopsr.sk webové sídlo Štátnej ochrany prírody SR

Jaskyne a prírodné vodopády

• Jaskyne

- človeku prístupný a prírodnými procesmi vytvorený **dutý podzemný priestor v zemskej kôre, ktorého dĺžka alebo hĺbka presahuje 2 m** a rozmery povrchového otvoru sú menšie ako jeho dĺžka alebo hĺbka

Belianska jaskyňa

• Prírodný vodopád

- **prírodný skalný útvar**, cez ktorý vodný tok pôsobením prírodných síl bez zásahu človeka **padá z výšky nad 3 m** alebo preteká súvislým alebo kaskádovitým skalným zrázom strmým viac ako 75° a voda v koryte pretrváva celý rok

Lúčanský vodopád

Zdroje:

data.sopsr.sk/chranene-objekty zoznam osobitne chránených častí prírody SR

Jaskyne a prírodné vodopády

• Jaskyne

- **7 723 jaskýň** (Správa o stave ŽP 2021)
- **44 vyhlásených** za národné prírodné pamiatky (**NPP**)
- **10 jaskýň vyhlásených osobitne** za prírodné pamiatky (**PP**)

- **13** verejnosti prístupných jaskýň prevádzkuje **Správa slovenských jaskýň**
- **5** verejnosti prístupných jaskýň prevádzkujú **iné organizácie**
- **45** jaskýň je verejnosti **voľne prístupných**

Brestovská jaskyňa

Jaskyňa Zlá diera

Zdroje:

ssj.sk webové sídlo Správy slovenských jaskýň

data.sopsr.sk/chranene-objekty zoznam osobitne chránených častí prírody SR

Jaskyne a prírodné vodopády

- **Prírodné vodopády**

- **viac ako 200** prírodných vodopádov
- **5 vodopádov je vyhlásených za národné prírodné pamiatky (NPP)**

Brankovský vod., Klácký vod., Lúčanský vod., Starohutienský vod., Vodopád Bystrého potoka

NPP Brankovský vodopád
55 metrov, najvyšší v rámci Nízkych Tatier

NPP Lúčanský vodopád
13 metrov, kúpeľná obec Lúčky

Zdroje:

data.sopsr.sk/chranene-objekty zoznam osobitne chránených častí prírody SR

Zdroje minerálnych vôd

Zdroje minerálnych vôd

Liptovský Ján

Termálny prameň Teplica

Brusel

Manneken Pis

Zdroje minerálnych vôd

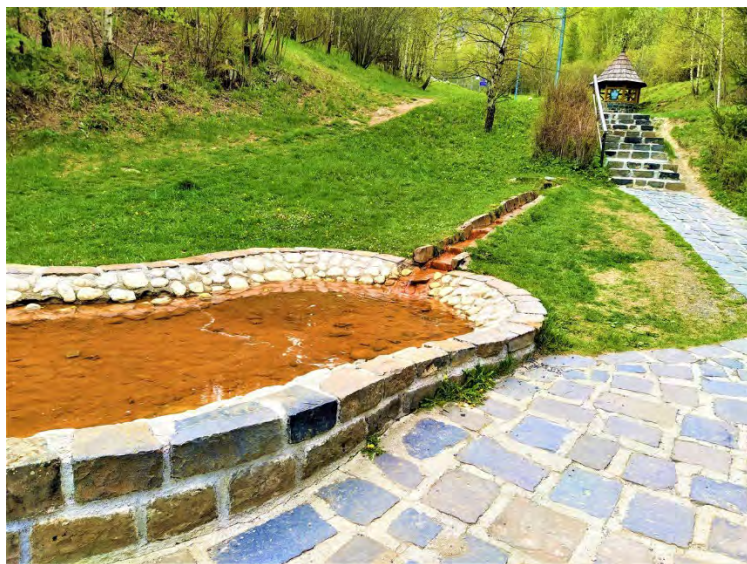
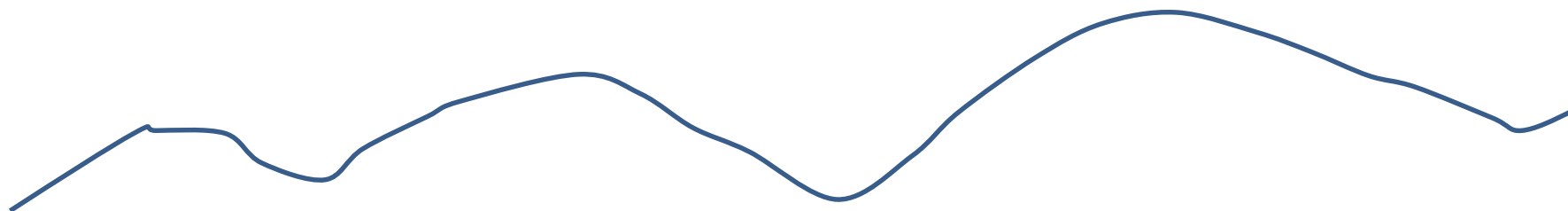

Liptovský Ján

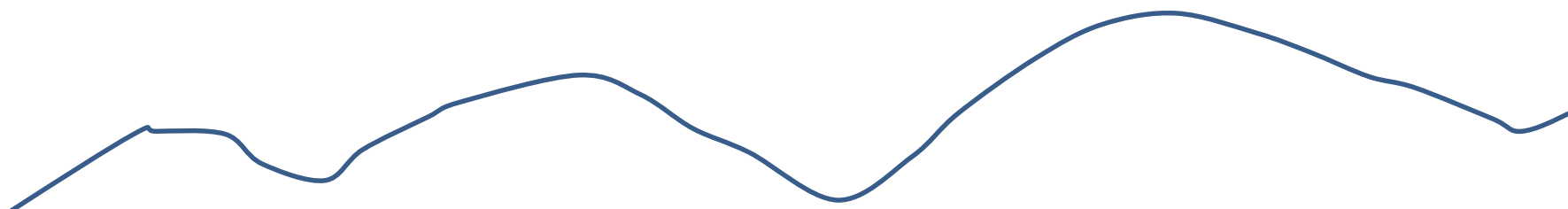
Termálny prameň Teplica

- jeden zo 14-tich prameňov v Liptovskom Jáne
- **teplota: 20 °C**
- **výdatnosť: 10,6 lit./min.**
- voda obsahuje hlavne sírany, vápnik, horčík a železo
- autor drevenej plastiky, ktorá "vypúšťa" vodu je miestny rezbár Jozef Lukáč

Prírodné bohatstvo na území Slovenska – Zdroje minerálnych vôd

Prírodné bohatstvo na území Slovenska – Zdroje minerálnych vôd

PODZEMNÁ VODA

obyčajná podzemná voda

minerálna voda

pôdna voda
inklúzie
kryštalická voda

obyčajná podzemná voda

minerálna voda

- **Zákon 538/2005 Z. z.** o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách
- **Minerálna voda** je podzemná voda s originálnym pôvodom akumulovaná v prírodnom prostredí, vyvierajúca na zemský povrch z jednej alebo viacerých prirodzených alebo umelých výstupných ciest, ktorá **sa odlišuje od inej podzemnej vody najmä:**

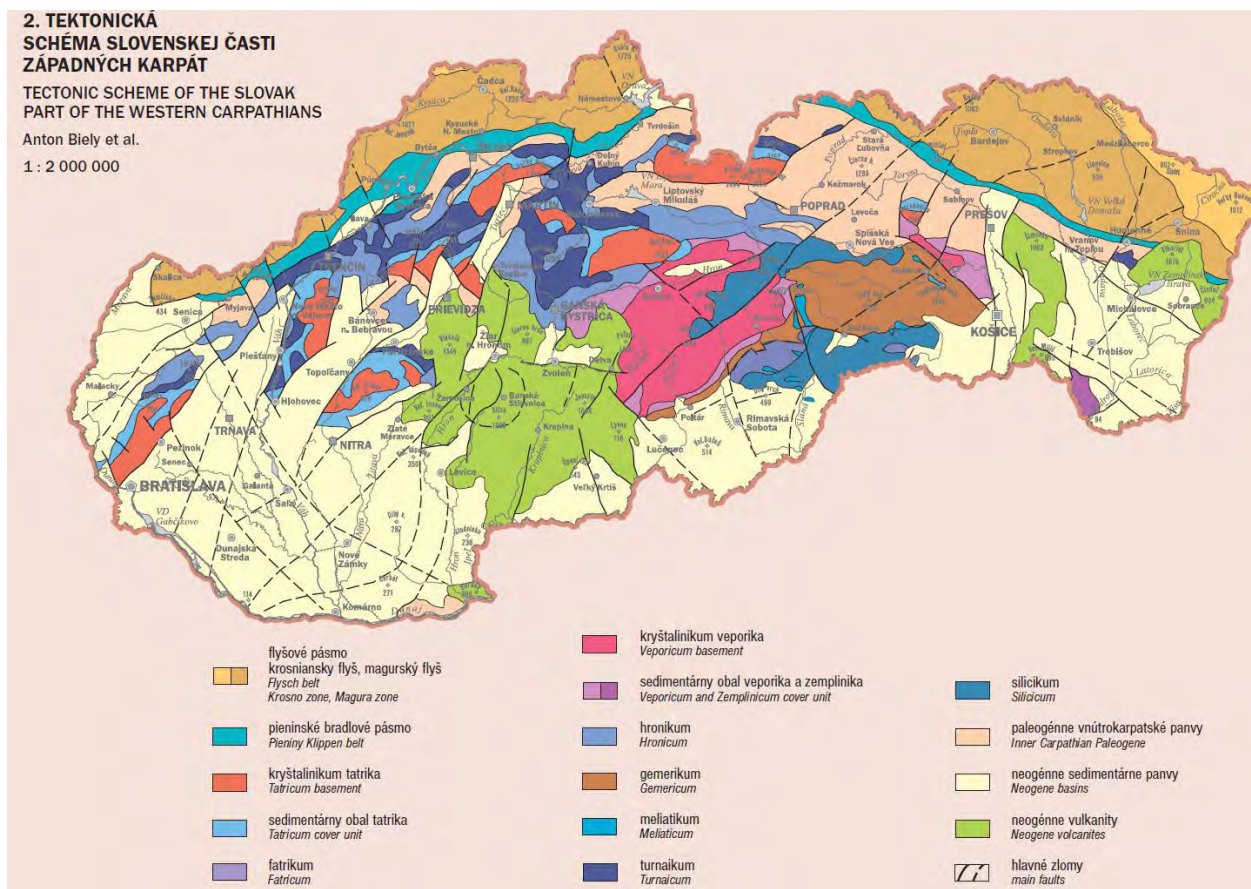
obyčajná podzemná voda

minerálna voda

- celkovom mineralizáciou:
 - obsah celkových rozpustených **tuhých látok** > 1 000 mg/l alebo
 - obsah rozpustených **plynných látok**:
 - CO_2 > 1 000 mg/l oxid uhličitý alebo
 - H_2S > 1 mg/l sulfán (sírovodík)
 - obsah **stopových prvkov**
 - Li 0,2 > mg/l, Zn > 2mg/l, B > 30 mg/l, F > 1 mg/l a pod. alebo
- minimálnou teplotou vody v mieste výveru 20° C

1 782 registrovaných zdrojov minerálnych vôd

- priaznivé prírodné pomery v Západných Karpatoch

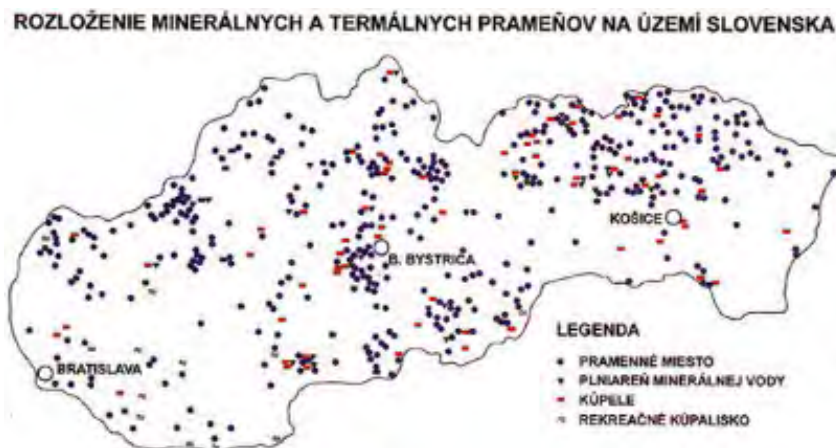
1 782 registrovaných zdrojov minerálnych vôd

- priaznivé prírodné pomery v Západných Karpatoch
 - veľké zastúpenie a **rozšírenie vhodných kolektorov**
 - uloženie vhodných kolektorov **vo väčších hĺbkach**
 - **spojenie** vhodných kolektorov s povrchom
 - zachovanie **vôd morského pôvodu** (neogén)
 - priaznivé **geotermické pomery**
 - geotermický gradient na Slovensku: priemer 38° C
 - geotermický gradient vo svete: priemer 30° C

Prírodné bohatstvo na území Slovenska – Zdroje minerálnych vôd

Na Slovensku sa nachádza:

- cca **40 000 prameňov** obyčajných vôd
- **1 782** registrovaných **zdrojov minerálnych vôd**
- **122 uznaných zdrojov** za prírodnú liečivú a prírodnú minerálnu vodu
- **45 odberných miest** pre verejnosť

- **Zákon 538/2005 Z. z.** o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách
- **Prírodná liečivá voda** je minerálna voda, ktorá pre svoje zloženie vhodná na liečenie **bola uznaná** podľa zákona
- **Prírodný liečivý zdroj** je zdroj minerálnej vody, z ktorého voda bola uznaná za prírodnú liečivú vodu
 - » využitie v kúpeľnej liečbe
- **Prírodná minerálna voda** je mikrobiologicky bezchybná podzemná voda vyvierajúca na zemský povrch, ktorá spĺňa kvalitatívne požiadavky podľa osobitného predpisu a **bola uznaná** podľa zákona
- **Prírodný minerálny zdroj** je zdroj minerálnej vody, z ktorého bola voda uznaná za prírodnú minerálnu vodu
 - » plnenie do spotrebiteľského balenia

122 uznaných zdrojov minerálnych vôd

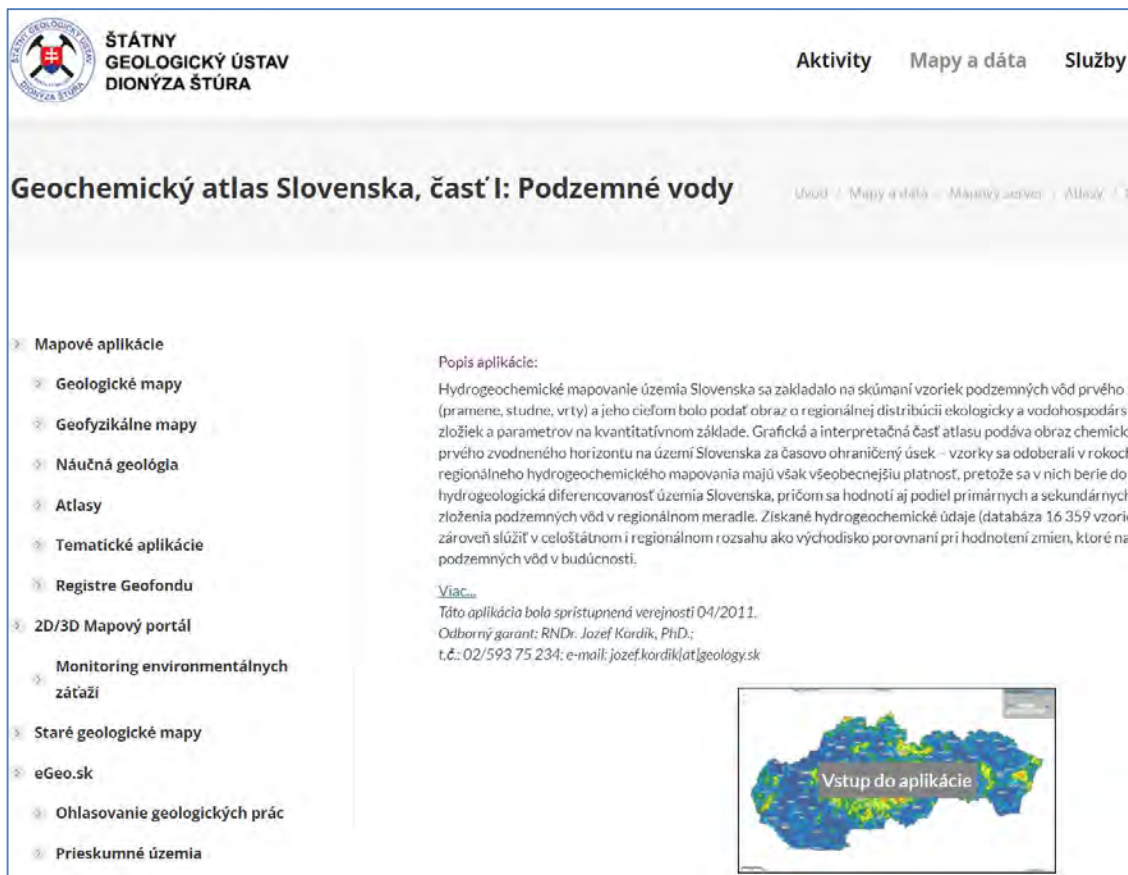
- **80** uznaných **prírodných liečivých zdrojov (PLZ)**
 - využívané na kúpeľnú liečbu
- **40** uznaných **prírodných minerálnych zdrojov (PMZ)**
 - využívané na plnenie
- **2** uznaný za **prírodný liečivý zdroj aj prírodný minerálny zdroj**
 - využívané na kúpeľnú liečbu aj na plnenie

V zmysle zákona 538/2005 o uznaní prírodnej liečivej vody a o uznaní prírodnej minerálnej vody rozhoduje **Štátna kúpeľná komisia**.

Zdroje informácií: Štátny geologický ústav Dionýza Štúra

- Inventarizácia prameňov, Geotermálne vody, Hydrogeologické vrty...
Mapový server ŠGUDŠ
<https://www.geology.sk/geoinfoportal/mapovy-portal/>

The screenshot displays the website of the State Geological Institute Dionýz Štúr. The header includes the institute's logo and name, along with navigation links for 'Aktivity', 'Mapy a dáta', and 'Služby'. The main content area is titled 'Geochemický atlas Slovenska, časť I: Podzemné vody'. A left sidebar contains a menu of services and maps. The main text area provides a description of the application, its purpose, and contact information. A map of Slovakia is shown at the bottom right with a 'Vstup do aplikácie' button.

ŠTÁTNY GEOLOGICKÝ ÚSTAV DIONÝZA ŠTÚRA

Aktivity Mapy a dáta Služby

Geochemický atlas Slovenska, časť I: Podzemné vody

Úvod / Mapy a dáta / Mapový server / Atlasy

- Mapové aplikácie
 - Geologické mapy
 - Geofyzikálne mapy
 - Náučná geológia
 - Atlasy
 - Tematické aplikácie
 - Registre Geofondu
 - 2D/3D Mapový portál
 - Monitoring environmentálnych zátiaží
 - Staré geologické mapy
 - eGeo.sk
 - Ohlasovanie geologických prác
 - Prieskumné územia

Popis aplikácie:

Hydrogeochemické mapovanie územia Slovenska sa zakladalo na skúmaní vzoriek podzemných vôd prvého (pramene, studne, vrty) a jeho cieľom bolo podať obraz o regionálnej distribúcii ekologicky a vodo hospodárs zložiek a parametrov na kvantitatívnom základe. Grafická a interpretačná časť atlasu podáva obraz chemick prvého zvodneného horizontu na území Slovenska za časovo ohraničený úsek – vzorky sa odoberali v rokoch regionálneho hydrogeochemického mapovania majú však všeobecnejšiu platnosť, pretože sa v nich berie do hydrogeologická diferencovanosť územia Slovenska, pričom sa hodnotí aj podiel primárnych a sekundárnych zloženia podzemných vôd v regionálnom meradle. Získané hydrogeochemické údaje (databáza 16 359 vzoriek zároveň slúži v celoštátnom i regionálnom rozsahu ako východisko porovnání pri hodnotení zmien, ktoré na podzemných vôd v budúcnosti.

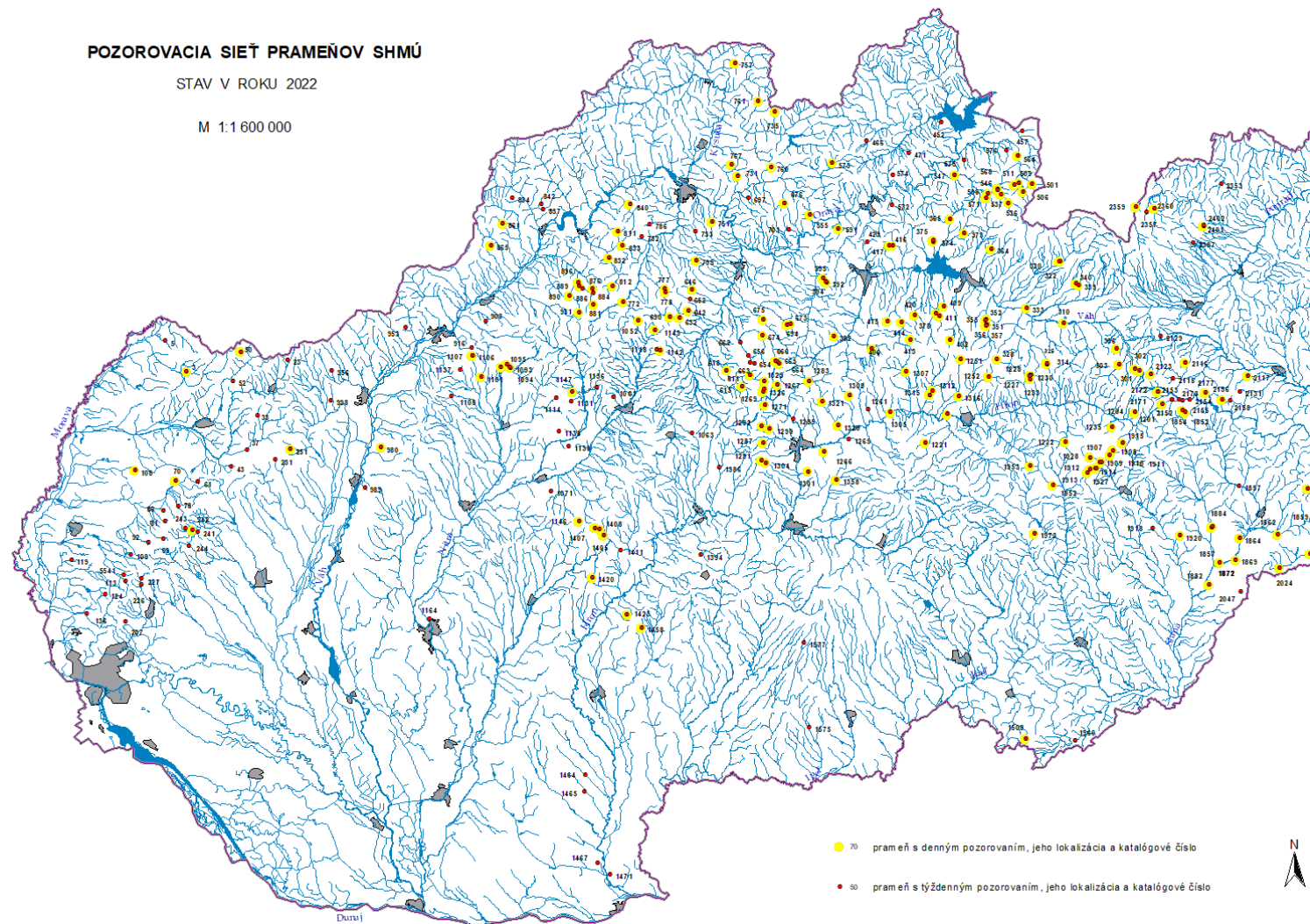
[Viac...](#)
Táto aplikácia bola sprístupnená verejnosti 04/2011.
Odborný garant: RNDr. Jozef Kordík, PhD.;
t.č.: 02/593 75 234; e-mail: jozef.kordik[at]geology.sk

Vstup do aplikácie

Zdroje informácií: **Slovenský hydrometeorologický ústav**

- pozorovania potrebné pre pochopenie obehu podzemných vôd:
 - vrty/studne (hladina podzemnej vody vo vrtoch)
 - pramene (výdatnosť) – merania 1 x týždenne, ale aj denne
 - zrážky (úhrn)
 - + kvalita (chemické zloženie...)

Zdroje informácií: Slovenský hydrometeorologický ústav

Zdroje informácií: **Inšpektorát kúpeľov a žriediel**

- Uznané prírodné liečivé zdroje (PLZ) a prírodné minerálne zdroje (PMZ)
- Využívatelia uznaných PLZ a PMZ na Slovensku
- Ochranné pásma

Zdroje informácií: Inšpektorát kúpeľov a žriediel

O ministerstve

Zdravotná starostlivosť

O ministerstve

Zdravotná starostlivosť

Materiály a dokumenty

Médiá

Domov

- Ministerstvo zdravotníctva
- Materiály a dokumenty
- Zdravotná starostlivosť
 - Pohotovosti po novom
 - Metodické pokyny
 - Organizácie v pôsobnosti MZ SR
 - Inšpektorát kúpeľov a žriediel
 - Správne poplatky
 - Štátna kúpeľná komisia
 - Povolenie na prevádzkovanie
 - Úhrady za využívanie
 - Kompetencie
 - Terminológia
 - Povinnosti využívateľa zdroja
 - Balneotechnik
 - Odbor krízového manažmentu
 - Transplantační koordinátori
 - Transplantačná komisia
 - Komisia pre neodkladnú zdravotnú starostlivosť
 - Etická komisia
 - Etická komisia pre klinické skúšanie

Domov » Zdravotná starostlivosť » Inšpektorát kúpeľov a žriediel

Inšpektorát kúpeľov a žriediel

Inšpektorát kúpeľov a žriediel je na Ministerstvo a opatrení určených podľa zákona č. 538/2005 prírodných minerálnych vodách a o zmene a doh Inšpektorát kúpeľov a žriediel pri výkone dozoru vy

Základnou právnou úpravou na úseku pôsobn upravuje uznávanie prírodných liečivých vôd a j minerálnych zdrojov, uznávanie klimatických po prírodných liečebných kúpeľov a kúpeľných lieče kúpeľné prostredie, práva a povinnosti fyzickýcl klimatických podmienok vhodných na liečenie a povinnosti ustanovených týmto zákonom.

Ochranné pásma
Uznané prírodné liečivé zdroje a prírodné mine
Využívatelia uznaných prírodných liečivých zdr

Odkazy na vykonávanie vyhlášky cez zberku zák
Zákon č. 538/2005 Z. z. o prírodných liečivých vod
zmeny a doplnení niektorých zákonov v znení nesl
Novelizácia zákona:
zákon č. 276/2007 Z. z.
zákon č. 661/2007 Z. z.
zákon č. 461/2008 Z. z.

- Vyhláška č. 27/2006 Z. z. Ministerstva zdravotnic
liečivého zdroja alebo z prírodného minerálneho z
Novelizácia vyhlášky: vyhláška 541/2008 Z. z.

- Vyhláška č. 87/2006 Z. z. Ministerstva zdravotnic
rozsahu a podmienkach ich monitorovania

- Vyhláška č. 100/2006 Z. z. Ministerstva zdravotni
minerálnu vodu, podrobnosti o balneologickom pos
minerálnych vôd a ich produktov a požiadavky pre

- Vyhláška č. 101/2006 Z. z. Ministerstva zdravotni

- Ministerstvo zdravotníctva
- Materiály a dokumenty
- Zdravotná starostlivosť
 - Pohotovosti po novom
 - Metodické pokyny
 - Organizácie v pôsobnosti MZ SR
 - Inšpektorát kúpeľov a žriediel
 - Správne poplatky
 - Štátna kúpeľná komisia
 - Povolenie na prevádzkovanie
 - Úhrady za využívanie
 - Kompetencie
 - Terminológia
 - Povinnosti využívateľa zdroja
 - Balneotechnik

- Odbor krízového manažmentu
- Transplantační koordinátori
- Transplantačná komisia
- Komisia pre neodkladnú zdravotnú starostlivosť
- Etická komisia
- Etická komisia pre klinické skúšanie

Domov » Zdravotná starostlivosť » Inšpektorát kúpeľov a žriediel

Späť   Tlačiť

Uznané prírodné liečivé zdroje a prírodné minerálne zdroje na Slovensku

Lokalita	Zdroj (názov a označenie)	Záchyt (typ)	Aktuálne využitie	Tepl. vody °C	Minerali zacia mg/L	Právne predpisy + rozhodnutia	Obchodný názov
Baldovce PMZ	Deák, BV - 1	vrt	plnenie	10,4	2153	vyhláška MZ SR č. 89/2000 Z. z.	Baldovská
	Polux, B - 4A	vrt	plnenie	13,4	3135	vyhláška MZ SR č. 89/2000 Z. z.	Baldovská
Bardejovské Kúpele PLZ	Hlavný	studňa	liečebný účel	10,0	5531	vyhláška MZ SR č. 89/2000 Z. z.	
	Lekársky	prameň	liečebný účel	12,0	2054	vyhláška MZ SR č. 89/2000 Z. z.	
	Herkules, S - 8	vrt	liečebný účel	12,0	6388	úprava MZ SSR č. Z-4611-4616/1978-D/4 z 1. marca 1978, registrovaná v čiastke 31/1978 Zb.	
	Napoleón, BJ - 18	vrt	liečebný účel	13,1	3816	úprava MZ SSR č. Z-4611-4616/1978-D/4 z 1. marca 1978, registrovaná v čiastke 31/1978 Zb.	
	Kolonádny, BJ - 19	vrt	liečebný účel	14,0	5654	úprava MZ SSR č. Z-4611-4616/1978-D/4 z 1. marca 1978, registrovaná v čiastke 31/1978 Zb.	
Klára, BJ - 20	vrt	liečebný účel	14,5	1579	úprava MZ SSR č. Z-4611-4616/1978-D/4 z 1. marca 1978, registrovaná v čiastke 31/1978 Zb.		

Prírodné bohatstvo na území Slovenska – Zdroje minerálnych vôd

Zaujímavosti:

- **Prirodzený zdroj s najvyššou teplotou vody:**

- **Kúpele Piešťany - Prameň Adam Trajan**

Teplota 69,5 °C

- Zároveň je najvýdatnejší a najstarší z prameňov na Kúpeľnom ostrove v Piešťanoch. Pomenovaný podľa českého básnika, autora oslavnej básne o piešťanských Adama Trajana Bešeňovského.

Prírodné bohatstvo na území Slovenska – Zdroje minerálnych vôd

Zaujímavosti:

- **Zdroj minerálnej vody s najvyššou výdatnosťou:**

- **Kúpele Kováčová - Vrt K-2**

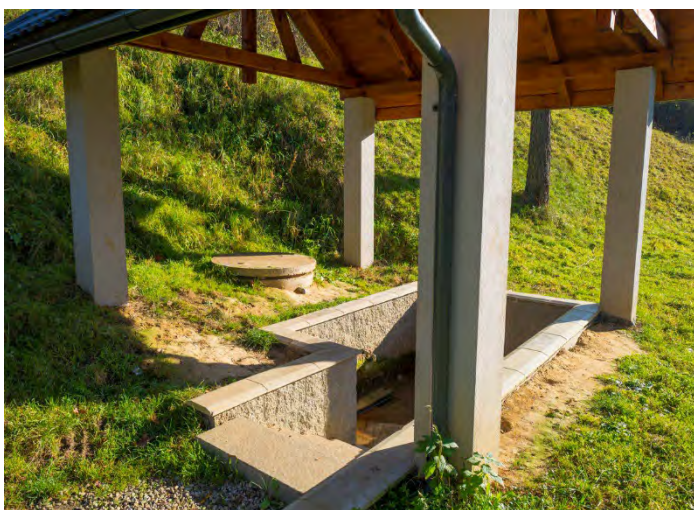
Prameň s **kapacitou 50 l/s** patrí medzi najvýdatnejšie na Slovensku a zásobuje všetky kúpeľné i rekreačné zariadenia v Kováčovej.

Prírodné bohatstvo na území Slovenska – Zdroje minerálnych vôd

Zaujímavosti:

- **Minerálne vody s vysokou mineralizáciou:**

Prírodná liečivá voda Cígeľka **28 g/l**

Termálne kúpalisko Podhájska **19 g/l**

Svetový oceán
Mŕtve more

35 g/l
342 g/l

Prírodné bohatstvo na území Slovenska – Zdroje minerálnych vôd

Zaujímavosti:

- **Minerálne vody s najvyšším obsahom CO_2 a H_2S :**

Baldovce **3 400 mg/l CO_2**

pramene Deák a Lucia

Smrdáky **500-700 mg/l**

Prírodné bohatstvo na území Slovenska – Zdroje minerálnych vôd

Zaujímavosti:

Prameň Boženy Němcovej v obci Bacúch na Horehroní

- Prameň bol objavený už v roku 1813 a v roku 1962 bol pomenovaný po českej spisovateľke na 100 výročie jej úmrtia.
- Miesto, kde prespávala sa dodnes nachádza len kúsok od prameňa. V zdravom lesnom prostredí napísala aj knihu **Chyže pod horama**.

Zaujímavosti:

Prameň Boženy Němcovej v obci Bacúch na Horehroní

- Prameň bol objavený už v roku 1813 a v roku 1962 bol pomenovaný po českej spisovateľke na 100 výročie jej úmrtia.
- Miesto, kde prespávala sa dodnes nachádza len kúsok od prameňa. V zdravom lesnom prostredí napísala aj knihu **Chyže pod horama**.

“Voda je veľmi dobrá, studená jako led a tak silná, že se oči zalévají, jak ji pohárik vypije, a člověk je pak v stavu klince strávit”.

Božena Němcová

Prírodné bohatstvo na území Slovenska – Zdroje minerálnych vôd

Zaujímavosti:

Prameň Boženy Němcovej v obci Bacúch na Horehroní

- Prameň bol objavený už v roku 1813 a v roku 1962 bol pomenovaný po českej spisovateľke na 100 výročie jej úmrtia.
- Miesto, kde prespávala sa dodnes nachádza len kúsok od prameňa. V zdravom lesnom prostredí napísala aj knihu **Chyže pod horama**.

“...keď človek dúškom hodný pohár vychlipne, nuž, voda reže na jazyk a oči slzami zabehnú. Ona občerství, ale viac pítá, zapeká. Večer na prázdny žalúdok asi za sklenicu pítá, pôsobí v noci práve tak, ako nevykysnuté pivo. Pochádza to z veľkého množstva vyvinutého slobodného uhlíka, ktorý sa vyvinuje celou cestou krvobehu a potom ešte v mechúri. Pretože občerství a zapeká, veľmi dobre účinkuje pri slabých na črevá, behačkou trápených, pri bledej nemoci, ale zle slúži plnokrvným, alebo práve na srdce chorým...”

Gustáv Kazimír Zechenter-Laskomerský

Lesné studničky v starostlivosti lesníkov

Mestské lesy v Bratislave
studničky Zbojníčka a Slalomka

LESY SR, š. p. LS Remetské Hámre
studnička Michal

LESY SR, š. p. LS Staré Hory - Richtárová

Významné lesnícke miesta

- Významné lesnícke miesta vyhlasujú **LESY SR, š. p. od roku 2007**
 - dokumentácia, zverejňovanie a obnova miest významne spojených s lesníctvom a lesníckou históriou
 - prírodné, stavebné, technické a umelecké pamiatky
 - **62 vyhlásených lesníckych miest**
 - v roku 2024 plánované vyhlásenie 3 nových

Zdroje:

lesy.sk/vyznamne-lesnicke-miesta webové sídlo Lesov SR, š. p.

Prírodné bohatstvo na území Slovenska – Významné lesnícke miesta

Významné lesnícke miesta

VÝZNAMNÉ LESNÍCKE MIESTA

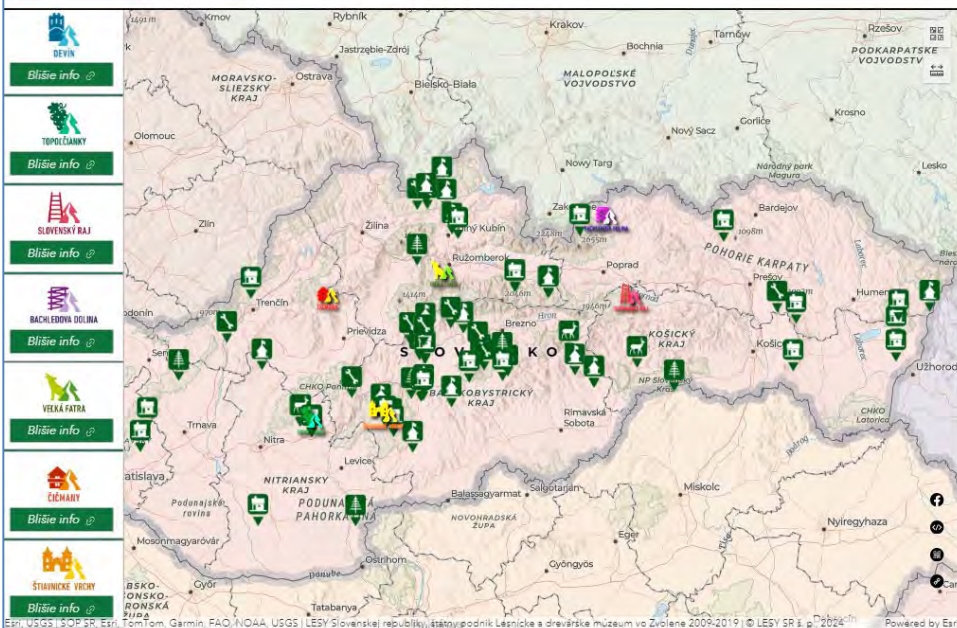
Nachádzate sa tu: [Lesy](#) > [Verejnosc](#) > [Významné lesnícke miesta](#)

Významné lokality zaraduje UNESCO do zoznamu svetového prírodného a kultúrneho dedičstva. To bolo inšpiráciou aj pre štátny podnik LESY Slovenskej republiky, ktorý prírodné, stavebné, technické a umelecké pamiatky spojené s lesníckou históriou Slovenska zaraduje do kategórie významných lesníckych miest. Týmto miestam venujú lesníci zvýšenú pozornosť a označujú ich jednotnými informačnými tabuľkami.

MAPA VÝZNAMNÝCH LESNÍCKYCH MIEST

Spustiť aplikáciu

POVAŽSKÁ LESNÁ ŽELEZNICA

- Mesto: Pribylina
- Okres: Liptovský Mikuláš
- Kraj: Žilinský
- Obdobie návštevy: Celoročne

ŽREBČÍN NA VEĽKEJ LÚKE

- Obec: Muráň
- Okres: Revúca
- Kraj: Banskobystrický
- Obdobie návštevy: Celoročne

PAMÁTNÍK A CHRÁNENÉ STROMY PROF. WILCKENSA

- Obec: Replšte
- Okres: Žiar nad Hronom
- Kraj: Banskobystrický
- Obdobie návštevy: Celoročne

HŘADOCKÉ ARBORÉTUM - ZELENÉ SRDCE LIPTOVSKÉHO HŘADKU

- Mesto: Liptovský Hrádok
- Okres: Liptovský Mikuláš
- Kraj: Žilinský
- Obdobie návštevy: Celoročne

Zdroje:

lesy.sk/vyznamne-lesnicke-miesta webové sídlo Lesov SR, š. p.

Významné lesnícke miesta

Pre verejnosť

LESY SLOVENSKEJ REPUBLIKY, ŠTÁTNY PODNIK

VEREJNOSŤ

LESNÍCKE POCHŮTKY

LESNÍCKE A DREVÁRSKE MÚZEUM

LESNÍCKY SKANZEN

LESNÁ ŠKOLA LEVICE

KOMUNIKAČNÉ PROJEKTY

LESNÁ PEDAGOGIKA

VÝZNAMNÉ LESNÍCKE MIESTA

LESNÍCKE NÁUČNÉ CHODNÍKY

ZUBRIA ZVERNICA

OTVORENÉ DREVO

PODLAVICKÉ VÝMOLE

Nachádzate sa tu: [Lesy](#) > [Verejnosť](#) > [Významné lesnícke miesta](#)

- **Typ cieľa:** Prírodná zaujímavosť
- **Krátky popis:** Revitalizovaná plocha poškodenej lesnej porasty
- **Podrobnejší popis:** Podlavické výmole sú pozemky v 17. a 18. stor. a príkladom úspešnej regenerácie lesa po erózií zastavená a plocha je kompletne porastená mladými stromami
- **Mesto:** Banská Bystrica - Podlavice
- **Okres:** Banská Bystrica
- **Kraj:** Banskobystrický
- **Obdobie návštevy:** Celoročne
- **Prístup:** Informačná tabuľa sa nachádza na mieste a je zaradená do NPR Podlavické výmole a vedie k nej
- **Náročnosť trasy:** nenáročná
- **Zaujímavosti v okolí:** [VLM vodný žlab Rača](#)
- **Dátum odhalenia:** 14.7.2012
- **GPS súradnice:** N 48°44'49.5" E 19°06'32.8"
- **Vhodná pre:**

- Informačná tabuľa Podlavické výmole

Zdroje:

lesy.sk/vyznamne-lesnicke-miesta webové sídlo Lesov SR, š. p.

Významné lesnícke miesta

Pre verejnosť
LESY SLOVENSKEJ REPUBLIKY, ŠTÁTNY PODNIK

VEREJNOSŤ

LESNÍCKE POCHŮTKY
LESNÍCKE A DREVÁRSKE MÚZEUM
LESNÍCKY SKANZEN
LESNÁ ŠKOLA LEVICE
KOMUNIKAČNÉ PROJEKTY
LESNÁ PEDAGOGIKA
VÝZNAMNÉ LESNÍCKE MIESTA
LESNÍCKE NÁUČNÉ CHODNÍKY
ZUBRIA ZVERNICA
OTVORENÉ DREVO

HRHOVSKÉ (NE)SPUSTI

Nacházate sa tu: [Lesy](#) > [Verejnosť](#) > [Významné lesnícke](#)

- **Typ cieľa:** Prírodná zaujímavosť
- **Krátky popis:** Biotechnická konštrukcia - ma
- **Podrobnejší popis:** Lesné porasty a pôdy stáročí zničené. V polovici 20. storočia sa les
- **Obec:** Hrhov
- **Okres:** Rožňava
- **Kraj:** Košický
- **Obdobie návštevy:** Celoročne
- **Pristup:** Informačná tabuľa sa nachádza v se
- **Náročnosť trasy:** nenáročná
- **Zaujímavosti v okolí:** Hrhovský vodopád (0
- **Dátum odhalenia:** 10.5.2018
- **GPS súradnice:** N 48°36'33.63" E 20°44'57.3
- **Vhodná pre:**

 Informačná tabuľa VLM Hrhovské

Zdroje:

lesy.sk/vyznamne-lesnicke-miesta webové sídlo Lesov SR, š. p.

Významné lesnícke miesta

Pre verejnosť

LESY SLOVENSKEJ REPUBLIKY, ŠTÁTNY PODNIK

VEREJNOSŤ

LESNÍCKE POCHŮTKY

LESNÍCKE A DREVÁRSKE MÚZEUM

LESNÍCKY SKANZEN

LESNÁ ŠKOLA LEVICE

KOMUNIKAČNÉ PROJEKTY

LESNÁ PEDAGOGIKA

VÝZNAMNÉ LESNÍCKE MIESTA

LESNÍCKE NÁUČNÉ CHODNÍKY

ZUBRIA ZVERNICA

OTVORENÉ DREVO

LESNÍCKE ARBORÉTUM KYSIHÝBEL'

Nachádzate sa tu: [Lesy](#) > [Verejnosť](#) > [Významné lesnícke miesta](#) > Lesnícke arborétum Kysihýbel'

- **Typ cieľa:** Prírodná zaujímavosť
- **Krátky popis:** Arborétum založené v roku 1900 Ústrednou lesníckou výskumnou stanicou v Banskej Štiavnici na výskum možnej introdukcie a pestovania cudzokrajných lesných drevín v klimatických podmienkach Slovenska. Jedinečné je plošnou výsadbou drevín na plošky 15x15 m, podľa projektu Jánoša Tuzsona.
- **Mesto:** Banská Štiavnica
- **Okres:** Banská Štiavnica
- **Kraj:** Banskobystrický
- **Obdobie návštevy:** Celoročne. Vstup do arboréta je možný len so sprievodcom po dohode s poverenými pracovníkmi Národného lesníckeho centra vo Zvolene. Záujem o návštevu treba ohlásiť minimálne 3 dni vopred.
- **Prístup:** Autom, na trase z Banskej Štiavnice do Banského Studenca
- **Náročnosť trasy:** Nenáročná
- **Zaujímavosti v okolí:** Mesto Banská Štiavnica, Banskoštiavnické tajchy, Kaštieľ vo Svätom Antone
- **Dátum odhalenia:** 30. 8. 2021
- **GPS súradnice:** N 48°27'04" E 18°55'55"
- **Vhodná pre:**

Informačná tabuľa VLM Lesnícke arborétum v Kysihýbľi (JPG 1.2 MB)

Zdroje:

lesy.sk/vyznamne-lesnicke-miesta webové sídlo Lesov SR, š. p.

Lesnícke náučné chodníky (LNCH)

- Lesnícke náučné chodníky budujú a udržujú lesnícke organizácie
 - Trasy približujú prírodné a historické zaujímavosti lokalít, predstavujú fungovanie lesa ako zložitého ekosystému a funkcie lesa pre prírodu a ľudskú spoločnosť. Približujú miestnu faunu a flóru, ale aj prácu lesníkov a ich starostlivosť o lesné porasty.
- **LESY SR, š.p. 40 lesníckych náučných chodníkov**
 - vyše 240 km

Zdroje:

lesy.sk/naucne-chodniky webové sídlo Lesov SR, š. p.

Prírodné bohatstvo na území Slovenska – Významné lesnícke miesta

Lesnícke náučné chodníky (LNCH)

VEREJNOSŤ

LESNÍCKE POCHÚTKY

LESNÍCKE A DREVÁRSKE MÚZEUM

LESNÍCKY SKANZEN

LESNÁ ŠKOLA LEVICE

KOMUNIKAČNÉ PROJEKTY

LESNÁ PEDAGOGIKA

VÝZNAMNÉ LESNÍCKE MIESTA

LESNÍCKE NÁUČNÉ CHODNÍKY

ZUBRIA ZVERNICA

OTVORENÉ DREVO

LESNÍCKE NÁUČNÉ CHODNÍKY

Nachádzate sa tu: [Lesy](#) > [Verejnosť](#) > [Lesnícke náučné chodníky](#)

Jedinečnosť lesov obhospodávaných štátnym podnikom LESY Slovenskej republiky sa lesníckej verejnosti prostredníctvom tvorby siete **lesníckych náučných chodníkov (LNCH)**.

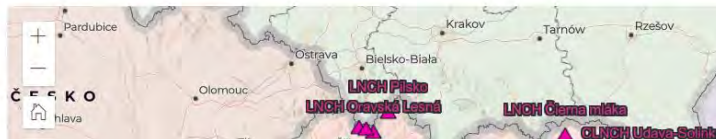
LESY SR doteraz vybudovali alebo sa spolu s ďalšími partnermi podieľali na vybudovaní **40 náučných celkovou dĺžkou viac ako 240 kilometrov, ktoré sú rozmiestnené po celom Slovensku**. Tieto najzaujímavými lokalitami nížin, dolín, pohorí i upravovaných anglických parkov. Sú medzi nimi celoročné i sezónne chodníky, trasy pre peších aj cykloturistov, nenáročné cestičky i horské chodníky určené pre návštevníkov. Trasy odhaľujú prírodné a historické zaujímavosti územia, ktorými prechádzajú, hovoria ako zložitého ekosystému a jeho funkciách pre prírodu a ľudskú spoločnosť. Približujú miestnu faunu a flóru, prácu lesníkov a ich starostlivosť o lesné porasty. Každý turista si na nich nájde to svoje. Navyše pre návštevníkov sú určené posedy, vyhliadkové veže, fit dráhy, bunkre, drevené ihriská či rôzne edukačné prvky, ktoré sú súčasťou mnohých náučných trás.

Lesnícke náučné chodníky vybudovali LESY SR pre všetkých milovníkov lesa a pravidelne ich udržiavajú. Prosíme Vás, aby ste chodníky a ich prvky pri svojej návšteve nepoškodzovali, ale ohľaduplne sa správali, aby tak mohli ešte dlhé roky slúžiť svojmu účelu.

Srdčne Vás pozývame objavovať krásy a zaujímavosti slovenskej prírody prostredníctvom lesníckych náučných chodníkov.

Podrobnejší zoznam rôznych tematicky ladených náučných chodníkov naprieč Slovenskom nájdete na stránke www.naucnehodniky.eu/

Spustiť aplikáciu

ČIERNA MLÁKA

- Okres: Bardejov
- Kraj: Prešovský
- Dĺžka: 1,9/3,7/3,9 km
- Počet zastávok: 18

MORSKÉ OKO

- Okres: Sobrance
- Kraj: Košický
- Dĺžka: 2,5 km
- Počet zastávok: 9

DRIENOK

- Okres: Revúca
- Kraj: Banskobystrický
- Dĺžka: 3,3 km
- Počet zastávok: 8

SOBRANECKÉ KÚPELE

- Okres: Sobrance
- Kraj: Košický
- Dĺžka: 1,8 km
- Počet zastávok: 17

Zdroje:

lesy.sk/naucne-chodniky webové sídlo Lesov SR, š. p.

Lesnícke náučné chodníky (LNCH)

VEREJNOSŤ

LESNÍCKE POCHÚTKY

LESNÍCKE A DREVÁRSKE MÚZEUM

LESNÍCKY SKANZEN

LESNÁ ŠKOLA LEVICE

KOMUNIKAČNÉ PROJEKTY

LESNÁ PEDAGOGIKA

VÝZNAMNÉ LESNÍCKE MIESTA

LESNÍCKE NÁUČNÉ CHODNÍKY

ZUBRIA ZVERNICA

OTVORENÉ DREVO

LESNÍCKY NÁUČNÝ CHODNÍK ČIERNA MLÁKA

Nachádzate sa tu: [Lesy](#) > [Verejnosť](#) > [Lesnícke náučné chodníky](#)

ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O NÁUČNOM CHODNÍKU

- **Kraj:** Prešovský
- **Okres:** Bardejov
- **Pohorie:** Busov
- **Chránené územie:** nie je
- **Prístup:** bus Bardejovské Kúpele
- **Východisko:** Bardejovské Kúpele, Nad jazierkom v o značke asi 0,8 km smerom do Zborova a pred súradnice: N 49°20'6.27 E 21°16'9.78
- **Trasa:** Bardejovské Kúpele, Nad jazierkom – Zelená na Zborovský hrad – vyhladka na Čergov – Nad jazierkom
- **Dĺžka:** 1. okruh – jedľový: dĺžka 1,9 km, prevýšenie 10 m
● 2. okruh – bukový: dĺžka 3,7 km, prevýšenie 220 m
● 3. okruh – javorový: dĺžka 3,9 km, prevýšenie 290 m
- **Čas prechodu:** podľa absolvovania jednotlivých okruhov
- **Počet zastávok:** 18
- **Zameranie chodníka:** lesnícke, prírodovedné,
- **Typ chodníka:** samoobslužný, okružný (trojokruhový) celoročný
- **Náročnosť terénu:** nenáročný až náročný podľa abs.
- **Nadväznosť na turistickú značku:** Čiastočne prepojený na turistickú značku
- **Rok otvorenia, garant:** 2008, Lesy SR, š. p., Lesná správa Bardejov, Dúbrava
- **Textový sprievodca:** nie je
- **Kontakt:** Lesy SR, š. p., Lesná správa Bardejov, Dúbrava
- **Aktuálny stav:** Informačné panely sú v dobrom stave
- **Poznámka:**
 - Údaje o náučnom chodníku boli prevzaté z webovej stránky

VYUŽITELNOSŤ PRE ŠKOLY

Náučný chodník je vhodný pre terénne vyučovanie.

Zdroje:

lesy.sk/naucne-chodniky webové sídlo Lesov SR, š. p.

Odborné vzdelávania v oblasti biodiverzity, environmentálnych opatrení a vidieckeho cestovného ruchu na príklade modulových aktivít lesnej pedagogiky

